

تیرۆر کردن هه ره سه پانی راپه رینی به هاری 1991 - ه

خه لک له ری ی راپه رینی به هاری 1991 - هوه. ده سه لانی
سیاسی کهوته ده ست. به یاریده هیزه هاوپه یمانه کان له ره وه
مه زنه کهوه ده سه لانی چه ک له خه لک سه ندراپه وه.

خه لکی بو زرگار کردنی خویان چه که کانیان فری دا: هر که بی بان نایه نیران و
تورکیاره له چه ک دامالان.

شاخی چه ک له ته ک شاخی کوردستانه وه له سه ر ستوره کان هه لدراپه وه. هاوکات،
سه ر کرده کانی به ری کوردستانی له ته لفریزونی به سه سه وه ده رکهوتن - شه رعه به ی
سه سه له ی کوردیان گرته ده ست. ته سه خالی وه رگه ران بو له ده سه لانی خه لکه وه بو
ده سه لانی حزه کان: به یاریده کۆره که خه لک چه ک کران و به یاریده گه تگه کۆ
له گه ل به سه دا، که ره زنه کانی نه ورپا و ته سه ریکای له په شته وه بو. حزه کان
شه رعه به ی و هاوه ندرانی مه سه له ی کوردیان وه رگرت.

له نه وه، به یاریده نایلو قه ی UN خه لکی به هیزی راپه رپو لاواز کرا تا گه به شه
نو ناسته ی نه سه ر: حزه کان به نا سه کرا هر سه نه چه به ک بونی نه توانی لی نه به ت
ده به رتین.

نه سه که نه جده ان، کوشتن و تیرۆر کردنی کسانه ی ده بو به یروا به ری لایه نی ده سه لاندان.
له ده له ته با بن بان له ده ری، کارکی نوی نی سه. حزه کانیش به ده ری میژویان
پراکسیان کرده وه. هه لدرانی له ناو به ری چه کانی (بان لایه نیکی) کۆمه لایه نی له
قه سه لکه ی به له ناو به ری پی شه وه کانیان، ناو ته ی فه لسه فه به کی نا به لایه نی له
لایه ک، ته نه گه به شه له واقعه کۆمه ل: له لایه کی تره وه، په له قازیه (چه بن بان
ده سه ی) ده سه لانداناره بو مانه وه ی خودی خویان.

هه ر ته دیاره به یه. خزی، ناو ته ی ته که کانیان ده سه لانداناره: سه ره له لانی
نا مه عه قولی واقعه کانیان و ناواقعه به ی مه عه قوله به یانه. له ده سه لانی په شه کیری
خه لکه.

به یونی چه کانی (بان لایه نیکی) کۆمه لایه نی که له ده سه به یکه (حزه نیکی) خزی
ده نو نه به یه فه لسه فه به ک ته سه به له خزی ده کات، واقعه کۆمه لایه نی نه به ری
ده سه که و فه لسه فه که شه ده کات. به له ناو به ری کسانه ده سه که واقعه که ناگه رت:
به ی چه نه وه، ده سه که و فه لسه فه که شه بارزه ده به ت نا که که کۆمه لایه نی که قه لته
و فراوانتر ده به شه وه. په رزه ی له ناو به ری لایه نیکی کۆمه لایه نی به ده ست حزه کان
نه وه ده گه به شه که لایه نه که خه ریکه چه ی خزی له کۆمه لایه ده کانه وه. نه سه
کانیک رووه ده ات که حزه کان لاواز به یون - ده سه لانیان له ناو چه یونا به ت.

حزه کان ده سه به کی به که گرتوی هاو به ره زه وه ندی و هاو فه لسه فه نین. زور له ناو انانه ی
ده کین له لایه حزه کان وه، ده سه به کی کسانه ناگادارن. به که، زور شیان ده ین.
ناو انانه ی ناو ته ی قه ول بو نه وه نا که کی نیوان حزه کان خویانه، هه لدرانه بو کز
کرده وه بان له ژیر به ک نالا دا - نالای ناوان.

له ره رانده یه سیاسی 1992 دا، په تر له ملیونه ک که سه به شه ریان کرد،
سه رکهوتنی که یان بو حزه کان. له ده سه دا، په یونستان به یه کوشاره ی نه سه
نه وه - ده سه کراسی تر بوون. خه لکیان پال به ت بو - له گه روه ی که ی چه وک
نه ده ترسان. هه لیه ت، مانگه هه نگه که یان چه وه بو چه ی میژو وه، نه سه ی خه لکیان
له گه لدا نه وه. په له قازیه به یه شه وه، ره سه کوشاره سه رنه ی کۆتای هاتی
ده سه لایانه. جوده بو نه وه ده سه لانی خه لک و ده سه لانه به سه ر خه لکه - په لگه ر
(استه قاپ).

کوشتنی مه سه له حه للاق و ناوه له کانی رووه وکی دایچه راو نی سه: نه سه که له
زه نه به یه ک ناوانی میژو یی. ده یز کرده یی زه نه به یی شه به که رده یی ما مه زه با سه ی
و ناوه له کانی، به ره زه ی سلنه سانی، شه هاب، نارام، دل شه ده یروانی، مه لا ناو ره و
ناوه له کانی، سه لاه عادل، نه سه له حه للاق، فاخر میژگه سه وری و خویانه که ی، که مه له
کوری حه ی حه سال، عبدا له خالق مه عه رف، نوری حه سه عه لی و ناوه له کانی، نه سه
عومر. نه وه به که ی عه لی شاعیر، ره هه ق کامل، ته. هه لپه رکه کانی هه ر خه نه به که
ته ک که بونی به ره یه پی شه روه ی به لکه بونی ده یه ی لیته.

ته نیا کوشتنی خه لکی ره شه به یی سه، به لکه ره سه کۆزی نا فره تانه، به یه با با رانه کردنی
گرت و شه رانه: به قه رپانی کردنی مه نال و ژنی دو گیانه.
ته نیا ناوانی کوشتن و نه سه که نه جده ان نی سه، به لکه روو خاندنی به سه ی شه رانه سانی
کۆمه ل: ره نه گرتی سه شه: ناو ره بو نه، ته سه یو نه وه ناسی ره شه به یی: به یی
نه وه بو نی نه وه: به یی کردنی خه لکه. به کورتی ته که کانیان راپه رینی به هاری
1991 - ه. گه رانده به یه بو ره یی به یی.

ته نیا ناوانی به ک لایه نی نی یه - هه سه کۆمه ل به شه راره. ته نه ت ره شه به یی سه
را ده که کانیان کار به که یه فه لسه فه ره شه کۆزیان له سه وه. تیرۆر کردنی خه نه یی که
زه ره ده نه ده شه سه رله یی خه لکی. نا په رن که گه رپنی کۆمه ل په رزه به کی
کۆمه لایه نیه، گه شه لایه نه کانی زیان ده گرتنه وه - تیرۆری چه نه که سه یی که نی سه.
کله وری تیرۆری ده و ناوی به نه یه خه نه کان میژو یی که ره گه کورتاوی له کۆمه لگای
ناو چه که ده هه به - گه رپنی ناسان نی سه.

ناوانه کان ته نیا ده ی کورده یی باشوور ناگه رین. لاقاوی خویانوی ده سه ی حزه کانی
باشوور لاشه ی کورده کانی ره زه ه لاق و با کوور به ره گو می ناوان را ده مه لیت.
خه لکی نا مه شو به یزه له ناوانه کان به یزه ان دینه وه: چه یی نایه ین و نا په رن که کی
ناوانه ره و کی ناوانی لیکاره. نه نه جده که شه یی که یه هه لته خه لکه له ره یی که
که هه رانه بان شه به یی بوون له په نیا ودا: ره یی حه که ی کورده له لایه کورده وه:
ره یی به که یی کۆماری کورده له کورده ستانی باشووردا - کۆماری ناوان.

چاوپیکه وتنیکی کورت له گه ل ری به ری گه لدا

سه ره وختی شه ری تیران - عبدا قدا،
نیران پرده کی هه رای له نیران
قه رارگای ره سه ران و شه رانه دا
هه لیه سه سه یو، ره زانه به وه پرده
هه رای به ده چه ک و ناو ره ته تان بو
ده هات. ناها نه سه که سه بو بان
پاسی؟

سه ره وختی شه ری تیران - عبدا قدا،
نیران پرده کی هه رای له نیران
قه رارگای ره سه ران و شه رانه دا
هه لیه سه سه یو، ره زانه به وه پرده
هه رای به ده چه ک و ناو ره ته تان بو
ده هات. ناها نه سه که سه بو بان
پاسی؟

سه ره وختی شه ری تیران - عبدا قدا،
نیران پرده کی هه رای له نیران
قه رارگای ره سه ران و شه رانه دا
هه لیه سه سه یو، ره زانه به وه پرده
هه رای به ده چه ک و ناو ره ته تان بو
ده هات. ناها نه سه که سه بو بان
پاسی؟

سه ره وختی شه ری تیران - عبدا قدا،
نیران پرده کی هه رای له نیران
قه رارگای ره سه ران و شه رانه دا
هه لیه سه سه یو، ره زانه به وه پرده
هه رای به ده چه ک و ناو ره ته تان بو
ده هات. ناها نه سه که سه بو بان
پاسی؟

سه ره وختی شه ری تیران - عبدا قدا،
نیران پرده کی هه رای له نیران
قه رارگای ره سه ران و شه رانه دا
هه لیه سه سه یو، ره زانه به وه پرده
هه رای به ده چه ک و ناو ره ته تان بو
ده هات. ناها نه سه که سه بو بان
پاسی؟

سه ره وختی شه ری تیران - عبدا قدا،
نیران پرده کی هه رای له نیران
قه رارگای ره سه ران و شه رانه دا
هه لیه سه سه یو، ره زانه به وه پرده
هه رای به ده چه ک و ناو ره ته تان بو
ده هات. ناها نه سه که سه بو بان
پاسی؟

سه ره وختی شه ری تیران - عبدا قدا،
نیران پرده کی هه رای له نیران
قه رارگای ره سه ران و شه رانه دا
هه لیه سه سه یو، ره زانه به وه پرده
هه رای به ده چه ک و ناو ره ته تان بو
ده هات. ناها نه سه که سه بو بان
پاسی؟

سه ره وختی شه ری تیران - عبدا قدا،
نیران پرده کی هه رای له نیران
قه رارگای ره سه ران و شه رانه دا
هه لیه سه سه یو، ره زانه به وه پرده
هه رای به ده چه ک و ناو ره ته تان بو
ده هات. ناها نه سه که سه بو بان
پاسی؟

سه ره وختی شه ری تیران - عبدا قدا،
نیران پرده کی هه رای له نیران
قه رارگای ره سه ران و شه رانه دا
هه لیه سه سه یو، ره زانه به وه پرده
هه رای به ده چه ک و ناو ره ته تان بو
ده هات. ناها نه سه که سه بو بان
پاسی؟

روژنامه ی قه ده غه کراو

روژنامه کانیان وینه سه رۆکی هیژا و چه نه یین
جه رایش وینه نه سه ر باوکی له سه ره. چه نه
ده که رت بو یاغ به رووی وینه کساندا به که نه؟
وینه کان پاشان قه ی به ریته نیو زه لدا نه وه.
هه ستا، به هه یه سا یه وه هه ستا به سه ری و
جه که وه کی دا گه رماند: "ته یی چه تر؟"
جه وه سه تان گه یان ته به یه ته سه سی
په یه سه سه رگه یی ته یی قه هانه یه
هه ره سه که نه وه گه رپان: "ته سه ناگادارمان
کرده یون. ده ره شه به ده سه سه یی ده زه من ته
کاره له ده یه ته ته سه ده که نه ته سه ته
دوا چه ره. ده یه تان گه رپه یی خه تان به یه
په سه ره ده یی."

سه ره وختی شه ری تیران - عبدا قدا،
نیران پرده کی هه رای له نیران
قه رارگای ره سه ران و شه رانه دا
هه لیه سه سه یو، ره زانه به وه پرده
هه رای به ده چه ک و ناو ره ته تان بو
ده هات. ناها نه سه که سه بو بان
پاسی؟

سه ره وختی شه ری تیران - عبدا قدا،
نیران پرده کی هه رای له نیران
قه رارگای ره سه ران و شه رانه دا
هه لیه سه سه یو، ره زانه به وه پرده
هه رای به ده چه ک و ناو ره ته تان بو
ده هات. ناها نه سه که سه بو بان
پاسی؟

سه ره وختی شه ری تیران - عبدا قدا،
نیران پرده کی هه رای له نیران
قه رارگای ره سه ران و شه رانه دا
هه لیه سه سه یو، ره زانه به وه پرده
هه رای به ده چه ک و ناو ره ته تان بو
ده هات. ناها نه سه که سه بو بان
پاسی؟

سه ره وختی شه ری تیران - عبدا قدا،
نیران پرده کی هه رای له نیران
قه رارگای ره سه ران و شه رانه دا
هه لیه سه سه یو، ره زانه به وه پرده
هه رای به ده چه ک و ناو ره ته تان بو
ده هات. ناها نه سه که سه بو بان
پاسی؟

سه ره وختی شه ری تیران - عبدا قدا،
نیران پرده کی هه رای له نیران
قه رارگای ره سه ران و شه رانه دا
هه لیه سه سه یو، ره زانه به وه پرده
هه رای به ده چه ک و ناو ره ته تان بو
ده هات. ناها نه سه که سه بو بان
پاسی؟

سه ره وختی شه ری تیران - عبدا قدا،
نیران پرده کی هه رای له نیران
قه رارگای ره سه ران و شه رانه دا
هه لیه سه سه یو، ره زانه به وه پرده
هه رای به ده چه ک و ناو ره ته تان بو
ده هات. ناها نه سه که سه بو بان
پاسی؟

سه ره وختی شه ری تیران - عبدا قدا،
نیران پرده کی هه رای له نیران
قه رارگای ره سه ران و شه رانه دا
هه لیه سه سه یو، ره زانه به وه پرده
هه رای به ده چه ک و ناو ره ته تان بو
ده هات. ناها نه سه که سه بو بان
پاسی؟

سه ره وختی شه ری تیران - عبدا قدا،
نیران پرده کی هه رای له نیران
قه رارگای ره سه ران و شه رانه دا
هه لیه سه سه یو، ره زانه به وه پرده
هه رای به ده چه ک و ناو ره ته تان بو
ده هات. ناها نه سه که سه بو بان
پاسی؟

نوموړې سولتانی - له تمدن

چېمډ ټیږنېټیک له ستر فیلیم کله کورډ
سوالکهر نیپه تی کارزان کرینکار

شهری پله و پایه

زه ختیکی زورم خسته سر خوم بز نموی
بتوانم فیلمه چوار سعایتیه کی کارزان
کرینکار سی جار سر له بر چاوی بکم.
سالانی شهری عشراق و نیران و بتاییت
"رو" ی سالی 1990 گملیک مفهومی ژور
و ناموزی جاراننی بز کردینه ژبانی روزانه.
نیستا، خوین، تاران، سینداره، برسینه،
تاواری، هتیسوی، پسرور، گران، گران،
نوکری، گزی له مستی، براکوزی و
خزکوزی بوته ته ناوال دوانمی کورډ، نیر
تعقال، کیمبایی، سهدام، حسن معجد،
جاشی موسه ششار، وچینی نعتاتورک و
جیشینی خوسه نیش هیچکام "شوی
نعله کسریکی" نیر راسان چله کینن. ماچ و
دستمه ملاتیسه کی "قاندالریس" دهر وازی
جیبهانیکی دوزخی بز کردینمو که تیایدا
همسو کارسانه چمر گریه کانی جاران بوته
فیلیمکی "کسایوی" که به بهر چاوی
ماندوو ماندا تی ده برن - بی نموی
بمانه زینن، بمانه زینن، بمانه زینن.

په لای کسمو من، نیر لو کسه نموم که
هموالی "شهر" و کوژانی پشمورگه دهوره
گر و دهوره خوینموه، نو کسه نموم که
"رو" ی ژن و مندا، پاری نازاری له لشم
ده گیسرا و خوم له خسته خاندان دهر وازیسه.
نو کسه نموم که جیبهانی ساکاری منیشکم
تغیا په دور پهنکی پش و سپی رازابووه.
نیر روانگم به نیسیت شهر، چک،
پشمورگه و خباتی شوه کلاسیکی کورډ
و گوزاره. شهری هوزار کوزی، براکوزی،
خزکوزی - گرنگ نیپه ج نونکی لی ده نین
پان بهر گینکی لیر ده کن، شهری سردارانی
درو، شهری گیسر فانتا خین، شهری گوی
له مستی، شهری بهر و هندیه کانی تاران و
نانکارا هیچ هستیکی دلسوزی لغا خندا
نابزوننی.

من له رووخساری نو دور پالغوانه دروینده
نیر هتاوی کورډ بهر و پدی ناکم، نموی
ده بیتم، دورمانی کورډ کوزیه. نیر شهر
من نیپه، شهری هیچ کورډیکش نیپه. شهر
کسایه تی داو کوزی، شهری پله و پایه؛
شهری جیسا پنا خینی نار یا نکه کانی نورویا؛
شهری پنده نگرندی پ ک ک و حیزه
دیموکرات بز ره زامن دینی ناغاکانی نانکارا و
تارانه.

نهی زه لالانی بهر دوستی بنگانه: نهی ملوی
باخجمی هوزارانی کورډ: نهی دایمشکرانی
دایمشکران: نهی سولغان سلیم و شا
نیساعیلی چال پیرانی نو: نیر نیوم له
منیشک و پیری کورډانه مندا قری داوه، په
دوزه نهی نهرسرت و له منته مندا پردونه ته
خواری، له گوزی هر نو له منته مندا ددان
خنکیم!

فیلیمه کی کارزان نونیک بو په پووشی
رشکه لگراری روحدا کرا، ناگرینک بو په
ناخی هست و شعور مندا چوره خواری نازار
بو له گیانم گرا. نیر چون بتوانم جارنکی
دیکه سهری بکم. چون شایالی شکاوی
بیروریم هله بسنموه؟ چون به ناسانی
ساناکی گوزرانی کورډستانا بفرموه؟

هوی... روحی کلژی خوشی ندرتیموم!
هوی... گیانی به نازاری نارام ندرتیموم!
نهی چا، نهی گوی، نهی شعور و نیراکم!
پاسیوانی دهنگ و روگینک بین که نارینهی
بی گمردی ولاته نه گمته لندر و کسمانه. با
روویرووی فیلیمک داینیشین که وک
چاوی هلمز به سر جیمینی سعوزی ولات و
بهره لانی دلی ولاتسوزشاند دگرږی. با
له گمل کارزان بگرږنیموه سر همواری چول و
هولی خزشیموستی! سر "لانی بکم
دلداری! سر خاکی به باشوورو
با کور کورمان، با برینی دلمان به
ناسوزکیموه؛ با سوزاری همسو زهریاکان
به زامی جسرگماندا پوزینن؛ با روحی
کلژمان به زینن.

پووکي پلاستيكي بي دسته لات
گملی کورډ سوالکهر نیپه فیلیمکی
کسیدویی کورډیسه، له هارینی سالی

گهلی کورډ سوالکهر نیپه

بژن و مندا له "مدبخانه" ی گشتیدا
داده نیشی. پیره پیاره یادینیه کی، لموی
توانیوه تی خزی و خینزانی لوزی مالی
"تابلونی" روزگار بکات و کونی ناو دسته کان
به پروزه شاخنی و تیایا نیشتمی بنت،
گملیک شادمانه. شادی و خوشی کیژوله
کسمه سونه کی لهوه زیاره: پووکینکی
پلاستیکي بندستی له کولان دوزیوه نموه و
له تمنایی مدبخانه ی به مال کراودا،
کردوویته هاو دهی وژ و شوانی.
شانزی زیندانی منلان، لورنیکه کی دیکن
کاری کارزان، دزی نوساله و پیاسکوزی
سیزده ساله له تشکوتینکی روشی وک
بعخی خویان تاریکدا زیندانی کراون و
چاوه رینی داهاتوویکن کسه نایی له روزی
نموزیان گشدارتی بیت.

1994 دا گیسراوه له سهر دای سالی
1995 دا کوزتوت بازاروه. فیلیمه کی، له
بهره مندا دوزیمینسره و ناره کی له وتی
پدک لو سدان کسه بهر گیسراوه که ده لاقی
کاسینرا، بهر ویاندا گراوه نموه. دهرینتر،
کاسیرامن، سیناریونوس و تمنانت ناکتیری
بمشیک له فیلیمه کی، کارزان کرینکار،
کارزان، گمرکوکینه و مسجوری فیلیمه کیش
گمرکوک، ناواری گمرکوک و چارونوسی
نو شاره به - له گمل نموشدا، سعوزی دور
و درزی کارزان له نیسرایم خلیلوه تا
هلمهجه، گمرکوک ناگرینسره و نموش به
هوی هیللی 36 دهرجمی UN لاهوه کسه
شاره کی له راستیدا چاله نوتکان به دست
سهداموه هیشتیموه.

فیلیمه کی له نسلدا، 80 سععات ماتریاله و
پنسیازی پشکمش کردن به کمانی دوری
تلفیژونی بی بی سی بهرانی هلم گیسراوه
که تا نیستا هموالی وهر گران له لاین بی
بی سیوه نه گمیشموره. کارزان بز نموی
نالقه لیکه ابروی روو داوه کان به بهر کورډ
به منیموه، سناریزه کی ساکاری بز

کچیکی لال دیته
زمان و ده لیت:
"نیر شهر بهسه."

فیلیمه کی نورسیره، سیناریزه کی، بریشبه له
گمراوه کی خزی له نورویاوه بز کورډستان
له گمل دهر گیسراوه نیکلگره کی دایک و
پوکی. بهر نعتیاره، "گملی کورډ سوالکهر
نیپه"، هلمزواره سعوزی هشتا سععاتی
کامیژای کارزان به کورډستانی خواریو دا.
کامیژای کارزان له نیسرایم خلیل ده گریتموه
وهاوه ننگار له گمل پووک و زواو،
چوارقورنوی کورډستانی خواریو ده گریتم
وسر به مال و دوکان، شفقام و کولان،
نیساره و وزارت، باره گسا و پیرلماندا
ده گات.

شانزی پدکمی فیلیمه کی، به کوزتر استیکي
هونرمندانه دست پی ده گات. مالورکردنی
کاسیرا له نیوان شینوکه پدکی ششالزانی
چاوه بهر پووک تابلوی سر بتایمی روزنامه
"کورډستانی نو". شانزی کی سوربالستی
ده خولقینتی که چاوی بینه به فیلیمه کوره
بزمارکوت ده گات. واته کارزان به کم
سه گرن! فیلیمه کی به جیددی وهر گرن!
چاوری دیتی کورډستانیکن، که چاوی
هونرمندی به هست له هیلانه سر
دهره پهرینی، و تیمان له دینداران دستینتی.

نوونکي بهرزي هونډه
کارزان له فیلیمه کی

به بروای من، شانزی ناواریه کانی بینه ای
حسب نیپه، مانگرنتی ناو تابوت و
کوزونموی نافرته تان له پورلمان نیپه،
قهرماشته کانی کارای گمزه ی "پروونموی
نیسلا" ش نیپه که قسمی ناغاکانی قوم و
نارانی دوویات ده گاتیموه: "کورډ حکومته
پن ناکری، مه گز خیر و خیرای پی بگری!"
لوونکي سرکومنتی کارزان، وتوویوه تی
له گمل محمد صالحی خملکی یادینان که
له سر خاکی خزی ناواره بووه و له هملیر

پارمیتشان پی ده گات؟ بوی گیسراوی؟ بز
بیاوت کوشتموه؟ پوکه شوشکیت له کوی
هیناوه؟ نافرنتی؟ بز ناچی بز قوتابخانه؟
کورډستان سهر نه گموتوه؟ حکومته تی
کورډستان دیموکراسییت به کار دینی؟ نیران
نیسلا نیپه؟
نموانه و دهیان پرسیری دیکه کارزان بهر
رابعل و بوی ژبانی سیاسی - کوزمه لایه تی
کورډستان انداده بارنت، بوزولامی
پرسپاره کانیش، هونرمند گریه کی بیسهر
و سینتینکی ناوالی هیه نهو سهر و
ناقده تی کارزان له گوترا گرتن بز قسمی
خملک به پینچموانه، هندی جار دهن به
دیاره به کی سلبی و دژ به بیسلا نیپه
ناسایی هونرمند ده دستن.

نموی که گمزه ی کی به کسرتی گیسراوی
"پروونموی نیسلا" لاق له سر لاق و
دهست له سر کلاشینکوف داده تی و بز ماری
ده ده قسقه خوتیسی نوکرایه تی نیران و
دوزمنایه تی گملی کورډ ده خوتی، یا جلال
تالمانی بهدم تمسبح هاویشتموه زیاد له
چاره که سعایتیک خمی کمرکوک ده خوات
و دهلی "نیمه قمت کمرکوک لیر ناکم"
دیموکراسییت و بیلابنی نیپه.

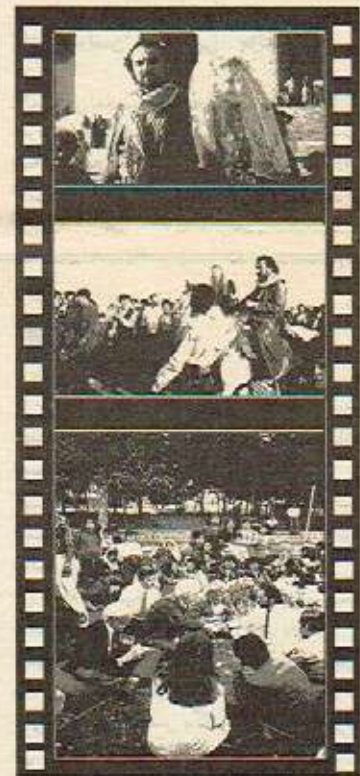
کارزان که کانی روویرووی بوونموه له گمل
خملکی ناسایی لیشاری پرسپاریان به سردا
دبارننی، له همسور و لوم ساوایه دا،
مایکرو فونته کلژله که به دستموس ستایموره
له برده می رینه رانی حیزه سیاسی نیپه کان
داده تی و متعلق لیزه نایتم، نه له جاشه کی
تالمانی بهدم تمسبح هاویشتموه زیاد له
چاره که سعایتیک خمی کمرکوک ده خوات
و دهلی "نیمه قمت کمرکوک لیر ناکم"
دیموکراسییت و بیلابنی نیپه.

کارزان نو ریپورتره روز ناوایه وریه نیپه
که مرده دیتته قسه و هتا بتج و بناوانی
مسلمه که دهر ته هتی به خی کابرا بهر نادات،
نو کسش نیپه که له گمل ناغار و رعیت
یبه ک شینوه بچوولیتیموه و به چاویک
بروانیته زوردار و زور لیکراو.
وتووی له گمل نموره قهر داخی هونرمند،
مامزسا گوزرانی سیاسی، لالیزه نجردی
خمشخوزی داووی مندا لان، عوسمر
سوزی، شیزراد محمد حسن و پیره
شاعری کمرکوکسی، لمو پیری
سرکوموتویدان، بربری حیزه کان بشان و
بالی خویاندا هلمه لاین، کوزمه لایه خملک
سد هینده له بارووخی تابوری و سیاسی
ولات گارتدایانه. ژبانی مانگرنتی نیسرو
پنایه تی پارلمان په کدهنگ هاوار ده کن؛
"دایک و باوک بیکارن، رووت و برسی و
هوزارن معدرسعان روخواوه، قومله و توپ
لنی داوه"

هونرمندی بربری - خالوره نجرده هاوار
ده گات: "له زیندان، پوسناله کی به عس
له سر سهرم بوو، نیستا کلاشی پوزین
له سر دهسه، "ژبانی ناواری کمرکوک له
بتایمی حسب خوین دهر شینموه: "بانسان
عمره و ژرمان عمره... تمجنی تمپینی و
تعبین بز مستو له کان... مستو له کان
همویان دن... مردمان خوشتره لم ژبانی
سلیمانیه."

کابرای که لازی پی ده لایتی: ژن و مندا لم
(به بمبارانی نیرانیه کان) کوژان، بوم
به زگورتی... نم هاوار بجم له ده رگا بهدم
کئ ده رگام لی ده گاتیموه؟ شیزراد محمد
حسن گلمی ده گات و دهلی: "ناره زایم زوره
له پینا شهری ناوخوی" تمنانت کچیکی
لال به زمانی بی زمانی بانگ به گوی کهری
حیزه کانداهات و دهلی: "نیر شهر بهسه"
گوزرانی نیسروک دهنگ هلمه لیر: "ته گمر
کورډایه تی وای، نیمه حاشا له کورډایه تی
ده گین!"

فیلیمه کی کارزان، دهنگی زولانی خملکی
رهش و رووتی ناواری کورډستانه، ناویته
بالاوتی نو راستیبه تالیه که نیستا وک
سیرده مه سواری شانی هوزاران بووه. نو
راستیبه و "تمحسین شاده یس" و "ملا
کرینکار" و حاسعاو کمرانی تورکیا و نیران
خولقاندوویانه. له جیبهانی خولقادی دهستی
بیکانه بهرستاندا، حالی هوزاری خونی ج

واقعی ژده راوی و
ژده راوی بوونی واقع

هونرمند، که بز ماوهی چمند سال له
نورویا ژواوه نیستا له گمراوه می ولاتدا
خونچمی گملیک پرسپار له ناخی منیشکیدا
ده پشکوتن: پرسپاری چیه تی و چو نایه تی
پرسپاری ه و هوزکاری نو بار و دؤخه
نالباری که خاک و ولاته کی توشی
هاتون، پرسپاری چاره سرکردنی بیچاره ی

ناواریه کی کهرکوک:

"له زیندان، پوستالی به عس
له سر سهرم بوو، نیستا
کلاشی پهرؤ"

و بارانی پدلی پرسپاره کانی کارزان خوش
بوونموی بز نیپه:
تو کی ی؟ بوی لیردی؟ به چی ده زین؟

ده بیت؟ باگوتی بده ته هندی گانزندی مرفی
به هست و بربری:
"تم شری براکوزیه له تعقال خراپتره: تم
دو حیزه شهره کورسیانه: تم دو حیزه
وایان کردوه له سدا هشتی خملک له
کورډایه تی پشیمان بیتیموه: شهر لغا وچی،
تموای پی! بز پاره یان هیه بز کوزمه لایه و
توپ کرین! گیانی هزاران کس له ناویچی
و مسلمی کورډیش بگرږنه داوه! حوت
سانگه گوزمتم نمخواروه، لاقم ده لوزی
دروم: سهاره مان هموو، سالمان هموو؛
نیستا هیچمان نیپه: هیچیکمان دستگیر
نه کردوه له مام جهاله: پاره مان نیپه:
کورډستان روزگار بووه بهلام خیچی بز نیمه
نه کردوه، هر به تمسای نو زه لامانه ای
تعقال کراو! م بتموه بز لامان! هر کسمی
ده چیته خارچ، دیت دهیدا به کسورکاری
خوی: سومایه: نان نیپه: نعت نیپه: نیران
نیسلا نیپه، کئ نسیری خوی کوشتموه؟
حولفا نیسلا، بلیم نازادین و مناله کانسان
نیمه حالیان بیت؟ لیختیان کرد، خوا
بیسانگری! هیچ ده لته تی پشتگیری کورډ
نیپه، حولفا واقعیه که ده زان: همسو نو
رینک خراوانه، لوم ساکسل خملک کردنه:
نیسلا نیپه کان دهن بگرږنیموه بز مینووی:
دایمن چک و نه قسه منی له دوزمن بووه و
خسرتن له کورډ روزاوه: پروونموه ای
نیسلا) دستیکي تیکدوه، هرده کی
تغریبیه، دستی نیران راده کینتی،
بهر گریزانی سون ده لته: نیران، عمره
و نغمانستان، زانباری له سر "معارضه تی
نیران کو ده کاتیموه... تد.

ژده راوی بیکه رانی واقع

نو ژده راوی وا ده چی به گونماندا، دهنگی
راستقینتی کوزملانی خملکه بهلام بزانتین
حیزه سیاسی کان له کونی نو واقعیه
وه ستاون؟

"واجبی نیمه چیه؟ واجبی نیمه نینو کورډنی
نموان! حیزه سیاسی کان دیکه
کورډستان، بزروونموی نیسلا چه تی تم
نیسلا سده نو هنره له نغمانستان
هیناوسانتموه همسو نیستا لیرن نو
چه کی نیمه همانه، هیچکام له حیزه کانی
کورډستان نیانه صلا کرینکار، بزروونموی
نیسلا (فیلیمکی به نیشی هلم گیسراو).
نموی دهری کورډستانه، دهری به نیش
نازاری گملی کورډ. خملکه که لو پیری
چاره بشیدا ده زین و حیزه سیاسی کان هر
کام سازی خویان لی ده دن. کارزان له
نیشاندانی نموان بتایم سده به تمواری
سرکوموتوه. گمرچی فیلیمه که وتوویونکی
له گمل رینه رانی پارتی دیموکرات تیدا نیپه،
بهلام سوزتازی فیلیمکی کون له خوتیه ی
رینه رانی هر دوو حیزه به سره کیه کانی
کورډستان نو ترکه له تمستو ده گری.
"به داخموه، ونیمه کی زور ناشرنمان ناره
بز دهره، دوسنمان دلنمگ کرد و
دوژمانان زور خوشحال بوون." جهلال
تالمانی.
"پیش همسو شتیکن، شهر له نتموی
خزمان بکتموه" مسعود بارزانی.

هونډه رانی تاقه کس

ته گمرازان له کاری راگه یانندی
راستیبه کانی ژبانی کورډستانا سرکوموتوه،
وا نیپه له همسو بوزارنکی دیکدا، خالی
پنکایت. فیلیمه کی، بی کم و کوریش نیپه.
با پینکوه به سر نو کم و کوریشانه دا
بچنموه:
"له گوره ترین شکستی فیلیمه که لباری
ته کینکی و کاری هونریه یوه؛ کامیژایه کی
بچووکي لاوا، سناریزه کی کسمسیر و
سوزتازی ناسرکوموتو؛ نموانه سنی خالی
سره کسین کسه ده تونری له بهر دنی
فیلیمه کی کارزاندا پگوتری بهلام له پیش
نموانه و له همسووان گرن گسر کوزونموی
کاره هینان فیلیمه کی گرتن،
سیناریونوسین، سوزتازی و به گمشتی همسو
لاپتینکی هونری و ته کینکی گساره که له
دهست بهک تاقه کسمایه: کارزان! له
سردمی پسیوزایه تی و تمحسوس، له
چهرگی نورویادا ناسایی نیپه کسینک بیی
پارمیتو دگرنتی پسروران پینته معیدانی
به لاری

قادر دیلان ناوا سازایی به توانا و خهرمانیک نوته

هریم جاف - لهندن

دیلان 35 سال دهبیت له پراگ، پایتختی چیک، دهی. هسور ژبانی بز خورندن و خزمنی هونری کوردی توخران کوروه. بذر ژبانی تم سالته تیکلی ناو کومدنگای بنگانه و ژبانی لهگهله هوسریکی چیکی و کور کچیکدا به ستر دهبات، هشتا همر دلسزوهکی ناو کومدلی کوردهواریه و میوان شرمسزار دهکسات له ناست زورگهشی و خزمنتگوزارندا. دواي گوزرهاندنی زیاتر له 60 سالی تممنی، هشتا گورج و گول، دل پر له هیوا و بهلمنه. دووان و گونیلگرتنی له گشتهکاتی گوزران دهچن و سوزای چاو و سوز دهگرتننوه.

ناو ناواز و گالته و گهپی 40 سالی ینش و تممنه رابردوهکه وهک فیلیمیک دینتشموه برچاو.

قادر دیلان - تاییت به ژینی نوی

له خوم دکره که گهرهکه بکومه جوروله خوم بناسیم.

*** ناوا لهگهله کوزچکر دوری بهریز حومه سالیچی براتداهیچ چالاکیسهکی هونری هاورهشتان نتجام دواوه؟**

جگه لهوی که له سالان و ناهنگی دوستاندا دهمانکرد. که نو سردهمه باو بوو له ستران و سالاندا دهکران لهبر نیسورنی جینگای ناپیت. نومدهمه فینری کسمانیش بوو بووم. هولم دوا نو نامیره موسیقاییانه لی بدم که لهگهله مقامهکاتی حومه سالیچی برامدا دهگونجان.

*** لهو کاتوهی بویتته موسیقارنک و توانای ناوازه انانته پهدا کسورده شایلیبیرت نه کردوه تموه که هونره دکمت فینری خدگی تر بکه پیت: هولم بده بیت جینگایه کاترخران بکه پیت بز نو مهیسه. ناوا کسینک ههوی لهوسره ممد پارمه تیت بدات؟**

سالی 1954، بارکم زور نخوش بوو. دایکیشتم تمنا بوو. حومه سالیچی برامش له

ژوژیک نو توانایی همه زیاتر گهشی پی بدم. تممش وای لیکردم بکسه دهرهوه بز خورندن.

*** پینش هانتستان بونورهویا، نه ندیشه و ناردهوتان له چ دابوو، به چ مهیسه تیک نو بریاره تان دا؟**

من همر له سهره تاوه ویستوهه - Compo-sition (ناوا سازایی) بخورنم له نهکادیمی موسیقی پراگدا. مهیستم تیکگشتن و لیوانشی ههرو نامیره موسیقاییهکان بوو. دهستم کورده خورندنیان تا گونم تاشنا بیت و بتوانم موسیقاییان پی بنورسهموه. تاگادار بم ههره که بیان لهکویوه دهست پندهکات و لهکویزا کزتابی دیت. سهره تا سی بستم وهرگرت فلوت، گیتاری نیسپانی و نووسینی موسیقا بهلام لهبر زوری و بز نهکران پاش سی سال وازم له گشاره که هیتا.

*** لیره به گهله خورندن و پاش تمواو کورده چ کارنکی هونریتم بهرهم هیتاوه؟**

لیره پاش دوو سال، ناوازیکی کوردی چوار پینچ دهقیسهیم نووسی به پیانز و فلوت ویستم موسیقایی باخ تیکهله به موسیقایی کوردی بکم، لم کارمدا سرکهوتوو بووم و ناوازه که چند جارنیکش له رادیوی پراگدا بلاو کرابوه. چونکه شستنیکی نوی بوو بز نهمان و بز خوشمان. بهرهمی تریش ههیه به پیانز بز نیچی بچوک و گهره که جار ههوی زیاتر له 100 موسیقازن بهشار بوون تیندا. لم دوا بیسهدا که کاره ساتهکاتی باشوری کوردستان تمشمنی کرد. سرودنیکی کون ههوی به ناوی دهسی راپهرینه، دام به تیچی سمفونزی پراگ و یکیکه له بهرهمه هره خوشریسته کاتم.

بهرهمه سینیکی دیش، ناوم نا پارچه بهک سمفونزی، چیروکسینی کورته. لهوی له موسیقا شارهزا بیت، له یکم توتوه همت دکات که هریچی هستی خوم ههیه تا نو کاتمی نو نوتهم دارشوره ههوی تیندایه

تیسر ههولمان دا گشمنی پی بدم. نو سردهمه بهریزهیمی پهره بدهی سلیمانی، ناوی عسزوی حومه کاکه بوو، لهگهله پاریزگاری سلیمانی بریاران دا که له کاتی پشوری هاریندا قوتابخانه مک بکمنوه بز لادان تا سرقالی موسیقا بن تک کاری رامیاری: قوتابخانه که بز دلسوزی هونر و موسیقایی کوردی نیبوو. من سرودم لهو دهرفته وهرگرت: زیاتر له 80 قوتابسان کز کورده روزه گونکهی بهرامیهر مژگوتی گهره مان کرده جینگای فینر بوونی موسیقا، بهلام بهداخوه ویسته که بیان کاری پینچهوانه بوو. وتیان: قوتابخانه که بوو به لانهی رامیاری و کورده تیتی. دستیان لی برمدابن.

*** ده لنین هونری زیندوو تموه به له خهلهکوه بز خدگی بیت و له خزمنی تمواتیندا بیت. تز چون لعمه گشترویت؟**

لهو کاتمی که له سلیمانی بووم ههسور ناهنگه کاتمان بز کاری خزمت به کومدلی بووه، بز پاره نیبووه. کاری نیمه چونه ناو خهلهکوه بوو تا فینریان بکمن چون موسیقاییان خوش بوویت و چون گوی له موسیقا بگرن.

خهرمانیک له نوتهکاتی قادر دیلان

که کاتی خوی لم نوروپایه شورشیکی گسورهی بهریا کرد: له زوری نیستگه جیهانیکان لی درا.

*** چون جودایی له ناوازی موسیقایی روزه لاتی نوروپایه ساتده بیتن، چون تیکه لایوانه کمن له به کدا؟**

جوداییکی بنهوتی ههیه له نیوان موسیقایی روزه لاتی و روزه لاتی. موسیقایی روزه لاتی بهک میلدیبه: نگر 10 نامیری موسیقایی و سهد گوزرانی پیی بهشار بن، همر بهک دهنگ. موسیقایی روزه لاتی له بهک دهنگ، چوار دهنگ دروست دکات، تمنا، نو چوار دهنگ که بهیکه دهیلین، بان نو

بوندیخانهی "تورگه سلیمان" دهستیسهر بوو، ناچار بووم له بهندا واز له ههسور خورندن و کارنیک بهینم و بگورنموره سلیمانی، لهبر بی جیگیری، همر له مالی خومان دهستم کرد به کوردهوی قوتابخانه مک. چند گهنجیکم کز کرده لهوانه: نوری عمه میر، تمجادی عبیده، هادی عمه میر، نجمه دینی رهشیدی سعناچی، حاتم، نوری رهش، سهرداری رهزی فنی و تومید ملسود. هاوکات، ولیم پوحمناش که ناموزگی هونری موسیقایی تمواو کردبوو، هاتبووه بز سلیمانی. پیکوه له ماوهی سالیکیا تیبیکانی پاشمان به ناوی نیچی دیلان دروست کرد. لهبر حزنه کوردم بهم ناوه، گوزرمان به تیچی موهوی که پیم وایه نیستش ماوه.

به نیگاو جورولوی قاسمک و یکنهشی وا همت دهکیت گویت له ناوازی بهسوز و جورولوی لمش و پارچه موزیکیکه. نیستاش له دواي به دهست نیسپانی پدی ناوا ساز (Composer) بز ژبان کسریکارنکی بههلرسته و له فلانیک قراغ پراگدا له گهله خهرمانیک نوتی موسیقی ناماده و نورساروا دهی. کاتیک چاوت به نوته رهنگه زرد بووهکان دهکسویت، زیاتر رقی بیروز داندگرت و لومه و نفرت ناراستی نو دهستگا و سملیماندانی نوروپا دهکیت که همر به ناو خورنن به دلسوزی هونری کوردی ناو دهبن. دونا دهپانزانی تم پلیمه نه شامنی لهبرکردن نییه.

*** سهره تا دهستینکرتان له کاری هونریدا دهگرتیموه بز کدی؟**

سهره تا وک تکتر شاتوگریم پشکمش دهگرد له قوتاغی خورندنی ناو ندیموه، چند کسینک بوون وهک عمیدولا سالار که نوو دهسه سدیری تمجیدی سلیمانی بوو، عوسمانی حسینی حاجی وهلی پیکوه سرقالی شاتوگریم کومیدی بوون. هاوکات خولیای موسیقا کونته سهرم. دوکانیک ههوی پینان دهوت عین منادیکی له سلیمانی روزه نامه بکم بهر چاو کموت، که ناو نیشانی دوکانیکی نهیفروشی سوربای تینادا بوو. نامه بکم بز نووسین تینایدا دواي نهکم کرد. له وهلامدا وتیان: "پاره بنیره بوت دهنیرین، منیش ناردم و چند روزهی برد که نهیکی حوسه نیم به دست گشت. نیش خزمنخو پینسهوه خهریک بووم. دوو سی سالیکی پی چوو، ههستم کرد دهتوانم پاش لپی بدم.

بیرم دیت مامزستای قوتابخانه کمان، به ناوی جهلال هال، روزهی بانگی کردم. وتی: "مامه قاله لیره باندی سربازی عوسمانی مارهتوره وهره چند نامیریکی لی هملیتره و خوی پی فینر بکه. چوم و کلارنیکم لی هملیتره. ورده ورده دهستم کرد به کلارنیت لیدان. خزمنخو پاش فینر بووم، تا وام لی هات که له تامسادهی درهچوم کلارنیت لیدنکی پاش بووم.

له زانکزی تابوری بهندا وهرگیرام. لهوش پاش تالیکردنوم له رادیز، دهستم کرد به دارشنتی ناوازی موسیقی بهی گوزانی چونکه تا نو دهمه موسیقا و گوزانی همر بهیکه کوه بوون و کمس نیبوو پارچه موسیقایی تایبیتی دابریوت به گوزانی. چند ناوازیکم، وهک سکالا، گهلاویز، قریشته، موهوی، باز، له رادیوی بهندا بلاو کردهوه.

*** چی هانی دایت بز تموهی رنچیکی موسیقا بگریتمهر؟**

حومه سالیچی دیلاتی برام، که گهلی دهنگی خوش بوو، چند سالیکیکش له من گهورتر بوو، تمناشا دهکم، بانگیان دهکرد، بز ناهنگی جزواو جزو له جوشی کاری هونریدا بوو منیش، وهک برا بچوک، پرسیری تموه

چوار نامیری که به یکوه لیددن، ههریک جزوه شتیک دهلیت به شینوهیکی هارمونی دهنگهکان لهگهله یکدی ریک دهکون. نیمه تمرو تمعمان نیسه. ههلیت لم دوا بیسهدا، چند هونرمندیک تم دهنگه بکار دنن. پاشترنیان نیچی کامکاره گریچی ناوازه کانیان نیسپانیسه بهلام هارمونیکی زانستی له موسیقادا بهکار دنن.

من کاتیک گونم له سوهن دهیت که دهلیت: "لهو کله دهنگی ساز دیت ههلاله و زهمه" همت دهکم که گیسایی کورده دکات به موسیقایی نیرانیدا. شوی نیران جودایه لهگهله شینوهی عهری و تورکی، تمناست لهگهله کورده پیندا، بهلام کاره کانیان زور جوان و سرکهوتوو.

*** تا کورتیسه هیچ نیستگه بهکی موسیقی پهوه ندیان پینوه کردیت بز تموهی کاریمان بز بکه پیت؟**

کاتی خوی ههسور بهکشمه بهک له سمعات بهکوه تا دوری پاش نیبوو بز ساوهی 20 سالیکی موسیقایی دهنورسی بوو چیروکی منالان. زور سووم لم کارم بیی. منالانی نوروپاییم فینری گونگرتن له موسیقایی کوردی دهگرد. چیروکی چیکیشم دهبتا و موسیقایی کوردهی هاونا دهگرد بهو شینوهی لهگهله بایستی چیروکه کیدا بگرنجیت و خدگی بهتایبتهی منالان، به دلان بیت، کواش بوو ههسور پینان خوش بوو گهلی نامه و سواسگوزاریم به دست گه پیت.

*** ناوا هیچ بهک لم بهرهمه سانه به گونی مندالی کورده گیشتون، گهر تا بزچی؟**

نخسیر، سهره تا چیروکه که دهپویه وهرگسیردینه سهر زمانی کوردهی. تمنا موسیقایی بز لیدنرت تا غناله که تیی بگات: موسیقا که بی چیروکه که هیچ نالیت.

*** باری تمسوزی کورده ستان بهتایبتهی هونری کورده چون ده بیت؟**

هونر ناوتی ژبانی کومه لایه تیه، له پیندا بز همر قوتاغیک جزوه گوزرانیبهک باو بوو، بهلام له قوتاغی نیستتا چون بی بلت هونر. هونر بههسور شینوه کانیسه دهبت داوا بهک بیت بز راگرتنی شهر و خورنرتن. وتیه یکی یزانی ههیه دهلیت: "له کاتی چندگدا هونر دهوستت، بهلام بهداخوه ههسور شت، به نازادیشوه، له کورده ستان دا وهستاره بویه کاتیک کورده ستان نازاد دهبت ههسور شتیکی دی، بههونریشوه، نازاده، تم باری تمسوز گهر تمسوستت هونر زور دوا دهخت.

*** نهرکی سهرشانی کوردهی نوروپا بهتایبتهی هونرمندان هییه؟**

پروگرام زورن گهر بهی بهینن. بز نمونه هونرمندانی پاشمان له ولانه کاتی نوروپادا ههیه، گهر بتسوارنرت له چوارچینوهی بهرنامه بهکدا بهکار کون نووا دهنگیک دروست دکات و گهلی پشتگیری باشیشی بز بهیدا دهبت، من به ههسور دوستانم ونوره نامساده هاریکاری و سیراننداری ههسور ههنگاویکی دلسوزانه بکم. کاتی خوشی دهولتهی چیکم رازی کرد بز شروانی هونرمند تا بوماوهی سی ههفته ناهنگ ساز بکات، به کسینی فرزوه و هوتیل و خهرجیشوه، بهلام نهات. کزسپ ههیه له ریگادا بز کزکردنوه. نیدی نهگهر باری نابوری - رامیاری - بانی گسیرگرتنی ژبان بیت واپکرده که نهوانن کارنکی پاش نمنجم بدهی نهسه بهلام متوهه گرنکه بز دهرهوه نهک بز کورده ستان.

کۆمەڵایەتی بوونی ئەدەب لە روانگە یاریزمەوه

خزمەتگوزاری نایدیایەک تا سەر نیشک
باوهری پێشە، نامادەبە ئەپشاوندا گمانی بەخت
بکات.

سەرم ناو بە مەشخەلاتی ناگر و
نیشتمانی رەزۆوود،
پێوند لە دەست یانێ دەبی
گر،
لە چا و،
بەت،
لە گەردن،
ماندوو دەبی.

شیر لە بەک کات ھەم ھۆبە و ھەم نامانجە.
شیر ھۆبە چونکە نەریکی کۆمەڵایەتی
بەجێ دینت. شاعیر بە ھۆبە و پێوانی
خۆی ناسۆدە دەکات چونکە شتیکی بە
خەلکی گەمناوە تەبەبیرە لە خۆست و
نارەزۆیان. شیر نامانجیشتە چونکە ئەوی
لە ناخی شاعیردا بە نازادی دەربسێو و
ویژدانی ھەوادووتووە. ھەر ئەم حەقیقەتە
سێزۆویی و سێزۆوکردەبە مانی ئەو بە
شاعیر، نوسەر و داھینەر بە گشتی دەدا
کە پارو دوخیکیان بۆ برەخت لە چنگی
سات و سەوا و کێشە و گرێگرتنی ژبان،
سەرکوتکردن و راوێژدانی کۆتار بێن کە
ھەمیشە و تا سێستەمی چۆسەندووە ھەبیت
بە دەستیانەو دناڵین. مەگەر ئەو شاعیرە
یان ئەو داھینەرە، دەمراسنی چۆسینەر
بیت.

پروفسۆری داھینان مانی تەبایی و
ھاوھەنگی خود "ذات"ی شاعیر لە تەک
دەروویردا. ھەر لەناو ئەو پروفسۆر شاعیر
بە نازادی شاد دەبیت. نازادی بەک دینیای
دەروە لێی ئەدەبە کردووە.

مەلێک چاوم لێزەبە،
ژەندرمەبەک ھیلانەکم خاوەر دەکا،
چۆن دەتوانم چاوی لێک بێم،
من دیلێکم،
تەف ناوچەوانم سواخ دەدا و،
بێوێند دەکرێت دەست و پێم،
چۆن دەتوانم چاوی لێک بێم،
کە ھەنگرینە ژھری وشە،
رۆژنامەبەک،
نێستگەکانیان،
مینی گومان لێی دەنیش،
کە دالاشی ھۆرەووی ماندوو،
لە پندەشتی،
لە قەدایی،
لە ترویکی،
ھەلەدەنیشی.

دەستەدەگشتی، سەلبەھی شاعیری، بەھری
ھونەری و ھیزی داھینانی ھەر شاعیریک
لەو دەبە، تاجەند دەتوانم بەو پەوێندەبە
پشەوی شاعیری بە خەلکەو بەستۆتو
ناشنامان بکات شاعیر تاج ئەندازەبەک
دەتوانت پەوێندی تەسەوای تێوان مەرۆف و
سەرۆت بەرجەستە بکات. چۆن و لە چ
ناستیکیا سەرۆشی تاکە کەسی نەوێنە،
ھەلسۆکووتی، چارەووسی ئایدیای دەخاتە
قالبیکی ھونەرییەو؟ بە چ شۆبەبەک وینە
زەمان و زەمینیکی دیارکرومان دەخاتە
بەردەست؟

خویندکارانی زانکۆی سلیمانی (1979) تەنانت لە ژێر درووشمی بەعیشدا خویندگەشتن تاوانبار دەکەن.

کەواتە چ شتیکی لە شاعیردا رەنگ دەداتەو؟

بەرلەوی وەلامی پرسیکی لەو جۆرە بەدەبە
دەبیت حەقیقەتی توانای شاعیریش، ھیزی
دەریی شاعیر، ئەراسۆش نەکەن. توانای
شاعیر ھیزی بەرجەستەکردنی واقیە بە وشە
و وینە ھونەری.
توانای ھونەری بۆ خۆی شتیکی نابەتی و
بێ بناغە نییە. ئادەمیزاد بۆ تەبەبیرتی
واقیە یا پەنا دەبات بە ھەستەکانی لەش،
یاخۆد پەنا دەبات بە عقل. سنووری
ھستی ئادەمیزاد لە دەرککردن بە دیاردە
شتەکان پەلۆلۆ تەبەبیر ناگات و بۆ
تەبەبیرتی جۆھری شتەکان پێوستی بە
تەبەبیرتی عقلانی ھەبە. لە تێوان دیاردە
جۆھەرا جودایی نییە، نەخەبیر، چونکە
ھەرگیز دیاردە لە جۆھەر جودا نابێتووە،
بگرە دیاردە بەلگەیی بوونی جۆھەر. تەنانت
لە ناو ھەندەبک دیاردە دا، جۆھەر بە
شێوھەکی زەق دەردەکەوین. بەو پێشە،
دیاردەکە دەبیتە نمونەیی. لێرەدا مەبەستان
تەنھا نمونە پەوێندی نێوان خود و بابەت
شی بکەتووە و پێشەبێن کە نەری شاعیر
پێچەوانە کردووە دیاردەکان نییە بە
شێوھەکی فۆتۆگرافی بێ گیان و شاعیر
بکۆنە دەوای گۆرینی واقیەو. نا
تەبەبیرتی خاسیەتی وینە ھونەری کە
شێوھەکی تەبەبیرتی بەرجەستەبوونی واقیە،
تەبەبیر لە نمونەبێترین و جۆھەرترین شت
دەکات. بە ھۆی تەبەبیرتەر گشت و بە ھۆی
دیاردەو جۆھەر و لەناکا نمونەبێی نیشان
دەدا.

شیر ھۆ و ئەنجامە

بێ گومان کۆمەڵاتی بوونی ئەدەب و ھونەر،
ئەو ناگەبەشی داھینان بەخێرێتە خەنەیی
فەرمانبەریکردنەو، وەگ نەو پەسورایانە
چاروبار نوسەر و تەبیربە رەبالبەتەکانیان
پێ ناوانبار دەکرێت. شاعیر بە ھەرھەبک
دەھینتەبێرستەبە کەمناخەو،
لەدرووئەو، پالی پێو دەبیت. پانی دەبیتە

کاتێشدا بێرۆ بۆچوونی و تەبیرانی خاوەنەکە سەبارەت بە ژبان، بە دەروویر دەردەخات.

شیر مەرگی خۆی دەنووستووە،
نازار بریش خۆی ھەلەکوێ،
دەستی لێشکری زەحەتکێشانیشت لە
شەھد بوونا،
پنجەمی دەرووی ھەلەکوێتووە،
ئەو جەستەم،
گیان و لە دەست پای برستیدا،
شابالی مەلی فرینم وەرپو،
رەنجیش مەلێکە و لە دەستی دا،
سەبەرکەن ئەو نەخەمی و لائەم،
نەویش وێرانەیی گۆندی بەجەنماو،
لوتکی ھەرس و،
جەنگەلی سووتاو،
بەبانی نییە درەختی گەلای،
فرینکی چاوی ھەلەکوێرینی،
نێواری نەبە گۆرینی ھەرس بە
گاشە بەرە سەر،
لوتکە و لاپالی خۆیدا نەبیت،
رۆژ نییە ئاسمان رەش دانەگۆر،
شەر نییە لەدوای
شەھیدبوونی چەند،
پێشەرگەمەکا،
کلاھی خەم و مانیبەکی سەر،
ناو دی دانەگۆر.

بەرجەستە کردنی واقیە

شەعەرکە لێنیک ھونەر، شێوھەبە کە
شێوھەکانی بەرجەستەکردنی واقیە. ئادەمیزاد
لە رێگەیی ھونەرەو دەتوانت لە واقیە تی
بکات. بۆبە پەوێندی نێوان ھونەر و واقیە
دەبیتە مەسەلەیی نەبەبیرتی تەبیر ھونەر.

ئەم نووستە،
لێکدانووبەکی
نیشتمانی لێسەر
چامەبەکی شاعیری،
شاعیر عبدالقادر سەعید
بە ناویشانی: "سەمقوتیای داوان"

فوناد مجید میسری -
باشووری کوردستان

شاعیر و واقیە

خاوەنی ئەم بەرھەمە شاعیریە، بەکێکە لە
نوسەرانی بەقەد حالی خۆی تال و سۆز
ژبانی چەشتووە. بە دەستی جەللادانی رۆژم
ونوکرانی فاشیزم نۆکترین کەسی لە دەست
چوو و شەرقی برای شەھیدی بە نسیب
بوو. ئەم شاعیرە رەنگدانووبە جیھانیکی
نامۆ نییە، بەلکە ناوینەیی پالانوسای
واقیەبە کە ھەموومان پێی ناسان.
ھەلبەت ھەبەدوقادەر سەعید تا کە شاعیریک
نییە لەمبوارە داھینتووشاعیر،
چەرتووس و دراماتووسی دیکەش ھەن و
دەبیت بە بەرھەمی خامی رەنگینان وینە
جوان و قەشەتەنگەکان بەسەر سێزۆوی
ھارچەرخێ جەماویری زەحەتکێش پێشکەش
بکەن. ئەوئەو ھەبە لەم دەرقەتە کەمناخەندە
ھەول دەدەم چەند بێر و رابەک لەسەر
پەوێندی نەسارە و کاریگەری ھەمیشەیی
نێوان شاعیر و کۆمەڵگە دەربەرم. بەو پێشە
کە ھەر کارێکی داھینەرە رەنگدانووبە
پەوێندی نێوان خود و بابەتە. لە
زەمینەبەکو دەروانە بەرھەمە کە ناخۆ تاج
رادەبەک واقیە کاری لە شاعیر کردووە و
شاعیریش چۆن و بە چ ئەندازەبەک واقیە
خستۆتە ناو چوارچێوھەکی ھونەرییەو.
بابزان شاعیر لە چ گۆشەبەکو دەروانە
دیاردەکانی ژبان و چی بە جۆھەری ئەو
دیاردانە دەزانی. لە زەمینەبەکو تەبیر دەروانم
ناخۆ توانیوەتی تەبیت و گشتی بە
یەکوێ گۆرینی بێ و لە تەبەبیرتە نمونەبێی و بە
ھۆبە گشتمان نیشان بەدا.

لەو کاتووبە ئادەمیزاد ھستی بەو کردووە
کە داھینەر، لەزەت و خۆشیی ئەو بەرھەمە
وەرگرتووە کە بە دەستی خۆی پێکی ھیناوە،
چونکە بوون و بەردوامی خۆی تەبیتا
دێوئەو، ئەم لێکدانووبە ھەروەک پەوێندی
نوسەر بە واقیەو دەوای دیاردە، ئەویش
دەسەلمینت کە نوسەر "شاعیر" خۆشی
بەرھەمی واقیە تەبیران کار لەمیان و ئەمیان
کەس لەو دەکات. ژبانیش، بە خۆشی و
ناخۆشییەو سەرچاوەی ھەبەتەھاتووی
داھینانە. ھێج داھینانکێش لەو بەھادار و
سەزەنتر نییە کە بەکەم، بەرە بە ناستی
رۆژنەبیری ئادەمیزاد بەدات و خۆست و
تارەزۆرگانی بختاتەر رۆو، دووھ: ھەست و
چۆی ھونەری ئادەمیزاد مەشت و مال بکات و
بەخاتە ناستیکی پالانئەو، کەواتە ھونەر
بەگشتی نەریکی کۆمەڵایەتی گۆرینی لە
نەستۆبە. پانی نەریکی ھونەر درەختی
واقیە بە شێوھەکی داھینەرە، لە ھەمان

پاشماوھی قادر دیلان ئاوازسازیکی بە توانا و خەرمانیکی نۆتە

دۆلار بۆ تۆمارکردنی پارچە مۆسیقایەک
بەدەم.

* پەلی ھونەر و کاری تارام دیلاتی کۆپت لە چ ناستیکدا؟

– ھەر لە مەدالییەو ھەولم لێگەل تارام دا بۆ
فینر بوونی مۆسیقا، نیشتمانی، لە تەمەنی
26 سالییدا، ھونەرەندیکی باشی لێ
دەرچوو و گەلی رۆژنامە و گۆقاری ئەم ولانە
لە سەریان نووسوو. وەک دەلێن دەستی
راستی تارام دیلان، لە باز گیتار، لە ھەموو
ئەروپادا نییە. خاوەنی تەبەبیرتە بە ناری
Window پنچەرە.

و ئەم بەرایی نادات داوا لەم لایەن و ئەو
لایەن بکەم. ئەوان پێستە بە پسر مەنو
بێن؛ ھەست بە لێبەرسینووە بکەن؛ بزان ناھا
ئەم بەرھەمەمانە ئەو دینن بترێتە خۆست
میللەتی کورد.

من نابیت بچم سوآل بکەم: قەلان مەلەبەند و
فینسار دەزگسا ھاوار؛ دەبا ئەوان رۆژنیک
بپرسنوە ئەم کارانەیی من ئەنجام داو ھی
ئەو نین دوو پارچە و سێ پارچە مۆسیقای
بچووک بەینت بەرھەم.

ستۆدیۆی دەرھینانی و Conductor دەوینت
بۆ نمونە کاتی خۆی دەقیقەبەک بە 100
دۆلار تۆمار کرایا نیشتمانی داوای 500 دۆلار
دەکەن. من ئەم توانایم نییە 10 ھەزار

لەوانە فیلیمیکی یۆنانی و بەکینکی عەرەبی
کە لە یۆنان تۆمار کراون بە ناوی "البیحت عن
لیل العاصیر" لێگەل دەرھیننیک یۆنانی و
"قاسم حەرەد" کە دەرھیننیک عەرەبە و
نیشتمانی ھۆلەندەبە.

* لەناو کتێبخانە کەتەدا ژمارەبەکی زۆر نۆتەیی بێ دەنگ وەدی دەکرێت. ئەو بەرھەمەکانە چین و جەماویری کوردستان لە بێستیان بێ بەش؟

– مۆسیقا بە نووسین زۆر، بەلام گەر
نیشتمانی تۆمار بکەن پارەبەکی زۆری دەوین،
ئەویش بە تەنیا بە من ھەناسۆریت. ناشتوانم

* بەرھەمی ھەر تازە و لەبەر دەستدا کامانە؟

– ھەندێ کاری کۆمەڵگە کۆمەڵگە لێو نالی،
باران بارانە و قەشەتە خۆی کردووەتووە. بە
شێوھەبە کە مەیلۆدییە بەرھەمەبە دانو و
مۆسیقای نەروپاییە لێگەل ھاوئا کردوون،
بەم شێوھەبە خەلکی ئەوروپا زۆر حەزی لێ
دەکەن و بە باشی لێ تەبەبیرتە، بەلام رەنگە
لای خۆسەمان رەواجی نەبووینت. ئەو
مەیلۆدییە کە بە دەوڵ و زوورنا لێ بەریت
لەوانەبە دەگەبیریت بەلام ئەو شێوھە
مۆسیقییە بێ دەدەیت حەزی لێ دەکرێت.
تەنانت بۆ چەند فیلیمیک مۆسیقا نووسوو

نیشتمانی رۆژنەبیری کردووکۆسۆلمان
بەدەستووبە. نیشتمانی لە شەش مانگدا تەواوی
بکەن؛ چەند گۆرانیبەک، کە من ناوازیان بۆ
داپێم، نییە "پەنجەرە" بە مەزکی مۆسیقای
خەزان و بە کوردی تۆماری بکەن، گەر
نەرم، بە ھوام سەرکۆتو بێن.

* وەتەن بۆ کورد و خۆنەران چیە؟

– نەزانیت کاتیک کەوا دەلنیت چ کارنیک
دەکاتە سەر گمانی من و چیم وەبیر دینت؟
من لەسەر نیشتمانی و لە رۆژنامەکانی نیشتمانی
ھەمیشە ئەوئەو توتو کە خەلکی نیشتمانی
شەرقیکی بەرزن. ماچی جەللادەکی بەغدا لە
لایەن سەرائی کوردستانی باشوورە پەوێندی
بەوانەو نییە.

تالهباني: سياسي چيله ر پشتگيري و هاريكاريه له گهل سهدام حسين دا

تايهت به ژبني نوي

گفتوگوي جهلال تالهباني
له گهل شيري لهيزهردا
لندن - 95/10/21
ورگيراني له نيشگليزيموه: ژبني نوي

پ ک ک و باشوري كوردستان

*** گوتم: پ ک ک خزی به هیزی سیمه باشوري كوردستان داده نیت. له مزه میتموه، تاپا جینی پ ک ک ده بیتموه له پرۆسه دیموکراسی باشوردا؟**

- لای من، پ ک ک گه موره ترین پارسی سیاسی کوردیه و زور شتیان به نجام گه باندوه، بهلام پ ک ک پارسی باشوري كوردستان نی په. پ ک ک به ناشکرا ده لیت که خهاتیان له كوردستان توريكیادیه. پ ک ک وهكو پینشور، داوای سرهخیزی بۆ كوردستان، كوردستانی بهكگرتوو، ناكات. له داوایین تاسه پنا (توجهلان) بۆ مستر گلتن دیاره که چارهسری مسلی كوردیان له چنوری توريكیادا دهوت. له مر نم هویه پ ک ک پارسیکی سیاسی باشوري كوردستان نیبه. باوره ناکم که مافی بوون به هاریکی سیمه لهوینا هییت.

*** گوتته کم پی پری و گوتم: بهلام تاپا تو باورپت بهوه هییه ده بیلیت؟ پ ک ک له 15 نوگستی 94 دا په کمین پهلامار و له 26 توگستی تمسالدوهوه مین پهلاماری دژی پدک دا که مانی دامسزاندنی بهریه ک باشوردا.**

- تالهبانی گوتته که پی پری تا به روونی بی دایگرت: له گهل تاپا دوووم و له چند هفتی رابردودا چاوشم بی کتوره. نو به هیچ جزیریك له گهل بوونه پارسی كوردستانی عیراقتا نی په.

*** منیش گوتم: بهلام روژنامه گان به پنچوانه میتموه ده نووسن.**

- من له گهل تاپا، به روون و ناشکراسی دوووم، زور دلیسا بوو لهویدی که پارسی باشوري كوردستان نیبه و له گهل بوونیته په پارسی باگوری كوردستان. به باورم که پ ک ک به هیچ جزیریك نیبه که بیتمه پارسی سیمه له كوردستانی عیراقتا: ههروها ناشتوانیت بیت.

*** کواته ره فرهنده می نوی پ ک ک ی تیدا تاپت؟**

- باورم ناکم، چونکه پ ک ک نندامینی که بکراو نیبه له كوردستانی عیراقتا. پارسیکی سیمه به پ ک ک هییه له كوردستاندا، ناساره به په کیتی دیسوراتی نتموه، که دهوانن نوینمیران هلبیژین ناک پ ک ک.

*** وهکو پاک پارسی تازادی كوردستان؟**
- وهکو پاک، نمیش له پاک - هوه سیری ههلهاره.

*** بهلام تاپا همان شت نی؟**
- هیچی کم نیبه بیلم.

شعری حزیهکان

*** جندگی نیوان خزان و پدک، له مایسی 1994 داده سینیکرد، چون ده پوهستیئن؟ پنشمه مرگه گان گسروکاری په کترین کوشتموه ههروجا گاره گانی پنشمه مرگه ناخرینه ژیر کیتفوه. له گویندا کوتای دیت؟**
- وهک ده زانیت زور ناسانه. له 1965، 1966 و 1978 پدک سدان کادیری کوشتن له کاتیکیا به ههکاریدا تیده پیرن بۆ توريكیا. پاشان توانسان ریکیموین: ناگر بیستین و شپ بۆ 8 سال راگرتین.
*** گوتم: بهلام تمه تانیا ساری پی.**
- دای تاپتم. له تانیت کوتای پی بهنیرت. پروا ناکم هه میسه بهردوام بیت له مر نموه

کسوکاری په کیان کوشتموه. توانای کوتای تم جنگه هییه.

*** ته گم بهرزه وندی بیگانه بهردوام نهیت بۆ تیکداتی به یوه نده کانی ناوخو توريكیا ههولده دات پدک به کاری به نیت: دلشام، نیران ههولده دات له گهل تیره ده ریکیموین تا دهوک به رووی حدکا خر دایخرت.**

- حیز ده کم پنت بلنم. تمه تاروان بارکردن نیبه. تمهرو. پ ک ک تاونبار کراوه بهوی که به دست نیران و سوریایوه دژی پدک. خوزت ده زانیت که راست نی په. نیبه پارسی سیاسی، ههرو ژانسان بۆ خهاتی کورد و خملکی کورد ترخان کوردوه، ناتوانین نه پاشگر نه په کیریای هیچ حکومتیک بین - گوره بان بچوک. نیبه، وهک گوتم، بهرزه وندی نیشمان هییه. که تم بهرزه وندی نیشمانیمان له گهل لایه کدا په کیری توره، تورا جزیریك له په وندی له گهل ده بستین. نیبه دوی رینه کی ناسراو کسو تووین وهک عبدالناصر ده لیت: "دوستی توانه ده بین که دیانموت دوستان بین و رووی پوری توانمش ده پیموه که دیانموت دوستان بین.

ده پاره ی حدکا. وهکو ده زانیت، له نیران دا تمهرو شورش نیبه. راپیرن نیبه - تورا بوون. له کاتیکیا له توريكیادا، راپیرن هییه. نیستا جنگ له دهریم، نیلازنگ، ماردین، دیاریمکر، ناگری، ههکاری و قان بهردوامه. له ههرو لایه کدا، روژنامه توريكیکان جزیریك له جهنگ. جزیریك له ناکوکیان بۆ ده گرتوه له نیوانیاندا.

*** بهلام حدکا...**

- به پارسیته با توراوی بکم! تمه وهزه که به. له نیراندا هیچ نیبه. هه ندیگ کس له كوردستانی نیرانموه بۆ كوردستانی عیراقتا ههلاتوون. پنیسته ریز له باساکانسان بگرن. گسره دیانموت بچنه وولاتی خزان، نارووی خزیانه. نیبه ده کیان بۆ ده کیتفوه که بچن لهویدی بچنگ، بهلام مهاله لیره دایان بنین، 10 کس بنشین بۆ جهنگ و پاشان بینهوه بۆ همان جی. چ ده وله تیکی جیهان رینگه بهمه ده دات؟ تمنامت گسره كوردستان سر رزگاریش بیت، تمنامت گسره كوردستان سر بهخوش بیت، ناتوانیت خزی یكات په بنگی تمه.

ته گم ده بانموت خهاتیکی هاروش بۆ گشت گهلی کوره هییت، یا بیکمین، یا حدکا، پک و پ ک ک بهریه ک پک بهسین و پک شورش له گشت پارچه کاندایا بکمن. بهلام له کاتیکیا ههریه که خیریکی پارچه که خزیته پیوسته ریزی بهرزه وندی توانی تر بگرت. نیران تبعیعی رینان نادات پهلامار بدن. وهکو توريكیا دهستی تیره ده دات. نیبه، پک، ناتوانین هاوکات دژی نیران، توريكیا، عیراقتا و پدک بجهنگین. چاره دهرمان گسراوه. له مر نموه چاره وانی بزووتنوهی کوردی سره کسین که له

سوریا پشتگیری پ ک ک دهکات. نیبه ده زانیت بهلام خزان ده لیت: عهبدوللا نوجهلان ناتاسین. نیتمش ده بیت هه مان کار بکمن. ناپیت به ناشکرا بلین پشتگیری پ ک ک ده کمین و پ ک ک مهنه، چونکه بناغی یاسای به تاونبار کردنی توريكیا و داگسردنی توريكیا ده دات. ده بیت بلین: نماندیوون، کمشیک روینا، ده بوو پمانگوتایه: نازانین. تمه سیاست بوو لهو کاتمه، بهلام تمه وهزه که نیبه تمهرو.

توريكیای نوزال، توريكیایه کی تر بوو

لهو ده مدها، با له یادی نه کمین، جوداییتی گوره له نیوان توريكیای نوزال و چیلهدا هه بوو. توريكیای نوزال چاره سیریکي ناشتیانه پی مهملی کورد له ناو توريكیادا ده داتا؛ پشتگیری حکومتیکه ممان

قیدرالیه کمانی ده کرا؛ پشتگیری له دهروه ده کردین. بهلام سیاستی چیلهر پشتگیری و هاریکاریه له گهل سهدام حسین دا؛ ده زانماتی قیدرالیه کمانه: چاره سیر کردنی مهملی کورد به پدک و به ههرو شتیگ که بتوانن دزمان به کاری بهسین. تمه سیاستی نوی و توريكیای تونیه - توريكیای

*** پ ک ک به هیچ جزیریك مافی نیبه که بیتمه حزبی سیمه له كوردستانی عیراقتا.**

نوزال - م بدوه، جارانیک دی، ده چمهوه نهقره و له گهل یاندا ده دویم و ناووی له نیوان تون و کاک تاپدا ده کم. سیاستی توريكیا له خزانان دورخستیموه؛ سیاستی نوزال له خزیانه نریک خستیموه. تمه بهرپساری نیبه نیبه، هی توانه - تونان وا ده کن تک من.

نیبه ناویژمان له نیوان تونان و تاپ ده کرد. تاپ نامادیوو تمه مند بچته پشوه. کاک نوزال پی گوتم، من ده تواتم بهرپسارت بکم تا بچیت بیاندویتیت. من گوتم، نهخیز، با نوینمیرانی کورد له پهرماندا تم کاره بکمن. چونکه توريكیا

ده گوت که راسته بوخ له گهل پ ک ک ک دا نادریت. باش... وهک قلمستینه کان له گهل نیرانیدا کردیان

با نوینمیران کرده کان [که نیستا بهند] بچن بۆ نوینمیرانی نه توهی کورد بکمن. تمه دهه دخیکی نوی دی ته پشوه.

*** تاپا تمه به یوه وندی توريكیای له گهل پک بهد تر نه کردوه؟**

درواسینکاتی تر، په یوه وندی کانی تر تهیمی، پک په کیتی نیشمانی کوردستانه. نیبه به هیچ جزیریك ناتوانین دژی براکمان بین له

کامیوای ژبني نوي

توريكیا، نیران و سوریا. من په وندی باشم به سوریاوه هییه. 25 ساله په یوه وندی باشم به سروک حافظ الاسد - هوه هییه. سوپاسمند و قهرزای نوم. زور پشتگیری لی کردوین بهلام هه رگسز مانی تمه نیبه که لایمی حکومتی سوریا بگرم دژی کوردی سوریا. تمه خو فرۆشته. نیبه ده تانین په یوه وندیان به نیرانموه هییت، بهلام تهک دژی کوردی نیران بین ده تانین په یوه وندیان به توريكیاوه هییت بهلام تهک دژی کوردی توريكیا. هه که تم په یوه وندیان گورا به ده زانماتی له گهل تم وولاتاندا، له په یوه وندی دهروه ده دچیت - ده بیتمه خو فرۆشتن.

*** کواته زور گران نیبه که برین له گهل پدک ساری بکتموه و رنی دیموکراسی بهردو پیش بگرنه مر، باشوري كوردستان تبعای له**

سوریا، نیران و سوریا. من په یوه وندی باشم به سوریاوه هییه. 25 ساله په یوه وندی باشم به سروک حافظ الاسد - هوه هییه. سوپاسمند و قهرزای نوم. زور پشتگیری لی کردوین بهلام هه رگسز مانی تمه نیبه که لایمی حکومتی سوریا بگرم دژی کوردی سوریا. تمه خو فرۆشته. نیبه ده تانین په یوه وندیان به نیرانموه هییت، بهلام تهک دژی کوردی نیران بین ده تانین په یوه وندیان به توريكیاوه هییت بهلام تهک دژی کوردی توريكیا. هه که تم په یوه وندیان گورا به ده زانماتی له گهل تم وولاتاندا، له په یوه وندی دهروه ده دچیت - ده بیتمه خو فرۆشتن.

خزیرت، له کاتیکیا که تو روانینیکنی هنده جودات دهریاری په یوه وندی له گهل توريكیا و براکورد کاندایه هییت. - سیاستی پدک نیشمانیموره رهانه نیبه. ساسه تیان پشتگیری هه حکومتیکه که دراویان بلاتی. نیستا په یوه وندیان به سهدام حسین - هوه هییه، په یوه وندیان به توريكیاوه هییه. په یوه وندیان به نیرانموه هییه. ده خوازن که په یوه وندیان به سوریا موه هییت. ده خوازن که له گشت لایه کوره دراو، تمه مانی و چه کسان پی بذریت. تاسا ده شن لایمی تم حکومتان به گرن له دژی کوردی پارچه کانی تر. تمه گوره ترین ناکوکیه له نیوان نیبه و نواندا. نیسه نامانموت له گهل توريكیادا بجهنگین، ده زانماتی تیان بکمن، ههروها ناشمانموت ده زانماتی بان دژی کوردی توريكیا بجهنگین.

*** بهلام چن کس باوره به توريكیا دهکات پاش تمه ههرو تازاری له کامپی تاوره کاندایه هییه؟**

- تمه په یوه وندی که بۆ شپ دژی کورد، شپ دژی کوردی تاوره له کامپی کاندایه بیانوی تمه مانی پ ک ک پهوه، سیاستی پدک سیاستی نیشمان فرۆشته، روژگارنیک که سرکردایته پدک له 95% پشتگیری خه لکیان هه بوو. روژگارنیک شای كوردستان بوون. تمهرو كوردستانی نیران رفی لبسانه. كوردستانی توريكیا رفی لبسانه. زوری کوردی سوریا و عیراقتا ده زانماته. نیستا دینه خواروه، بهروو زولکار ده چن.

سیاستی تمه ریکی

*** به چه ختموه گوتم: "دوا پرسیار، تمه ریکا جوادیه دهکات له نیوان ماف و تازادی گهلی کورد و ولاختی پ ک ک وهک تمهوی پشتگیری خه لکیان نهیت. به بهرزه وانی تمه پیاده ده که مانی ساسه تیانموت له راگه باندنیاندا. که هه لو نیستی تمه ریکاله باشوري كوردستان و نیشمانی MCC له باشوردا بهم جزیره بیت، چن ناشتی له ناوچه کدایا ده ده گرت؟**

- به داخووم که بلیم به هیچ جزیریك له گهلدا په کنا گسرموه. تو واقعی نیست. سهری ناوهریکی سیاستی تمه ریکا بکه. تمه ریکا په یوه وندی باشی به توريكیاوه هییه، بهلام تمه ریکا ده لیت که پشتگیری له سروک تکران و چاره سیر کردنی سرپازانمی مسملی کوردی ناکات له لایم توريكیاوه. من کهلک له موه وده ده گم! تمه بۆ من وهکو کوردنیک په پایخه. تمنامت روژنامه توريكیکان نیشمان و ده نووسن که تمه ریکا ده خوازیت چاره سیر کردنی قیدرالیانمی مسملی کوردی بکات. تمه بۆ من چاکه. من گوی له گسره ناوهریکی مسملیکه ده کم. راسته، تمه ریکا چاره سیر پ ک ک به تیرورست له قهلم ده دات. بهلام هه ر تمه ریکاش ده لیت که پ ک ک له پراکتدا ده سیر داری تیرورزم

ده بیت له چند مانی ناپنده دا. تمه ش سیاستمان ده گورت وهکو له بهرامیر بهری رزگاریخوازی قلمستین و چند ریک خراونکی تر گورا. تمه گورانیکی گرتکه. من که له سالی 1993 دا ناویژیم له نیوان توريكیا و پ ک ک دا ده کرد پشتگیری تمه ریکام هه بوو. له بهرترین ناستا پینان گوتم، مستر تالهبانی، زور گرتکه. منیش داوای پشتگیریم لی کردن. لیره، له لندن، ده گلس هیرد [وهزیری دهروهی پینشوری بهریتانیا] پنی گوتم، مستر تالهبانی تو هه سو جزیره پشتگیریکی تمنامت هه به ناویژیکردن و چاره سیر ناشتیانمی مسملی کورددا. تمه بۆ نیسه زور په پایخه. من سهری روژنامه یکی گچکه ناکم، تا تم راده، به باوهری خوم، سیاستی تمه ریکی و نهووی له بهرزه وندی خه لکی کورده، تمه بۆ بکم جار له میژودا روو ده دات.

ئەدەبی ئافرهت یا ئەدەبی کوردی

دایرەری رەش پۆش، منداڵەکانی لەم زیندانەدا لەبێناوی کوردستانیکی نازاددا لەدەستدا، نیستا لە زیندانیکێ نازاددا دەژی.

مه‌هاباد قەرەداخی - سوید

بروانیت، بەرھەمی چەندان نووسەری ژن زۆر بێنازانە دەروەشێنە. هیچ قەلمیەکی رەختەگر و ھەلسەنگێتەر زات ناکات لە پال بەرھەمی پساویکی نوسەردا داینیت و بەراوردی داھێنانەکی ھەرەوکیان بکات. تۆ بلیتێتی ژنی نووسەری کوردە هیچ دەروەشێتی؛ ھێجی دانەھێناییت. قایلە ئەم ھەموو دێرە نازدارانەکی کە ئەندێشەمی مەزوق لە ترسناکترین شێویدا ھەرەبەن ھێجی نوویان نەوینیت.

ھەرچەسک بونیت؛ بنوسریت؛ ھەرچەند کەسانێک بە خۆرا ھەلبێزین و کەسانێک بە خۆرا ژیربەخەن؛ ھەرچەند کەسانێک بە خۆرا بە داھێنەر لەقەلم بەرین و کەسانێکی تریش فراسۆش، جینی داخە کە لە سەرچاوەیەکی نێرسالاری پەو ھەلەقوینیت. نوێ خوازی جاری دورە لە کلتورێکی کوردە کە جەدایە جینی گەشتیشتە تروپیکێ کۆمەڵگایەکی نووسەر و دەستەری ژێشێرانی.

دیارەبەکی تر کە شایانی نەوێ ھەمی بەخۆین، ھەلھانی نووسەرانی بێگانە و دانەنەنشان بە توانای خۆماندا بە کاتێک ھەر ژنیکی شاعیری کورد ھەلبەستێکی نایاب دەنوسیت، بەکەسەر دەلێن؛ بەلێ، لەزیر کارگیری فرۆخی نەوخوازدا بە - ئەگەرچی ئەو ژنە نووسەرە فارسیی نەزانیت و فرۆخی نەوینیت.

فرۆخی نەوخواز شاعیریکی مەزن، پەشکێتی ئێرانە و جینگای شانازێ نەک

لە ئەدەبی کوردیدا، زۆر جار زاواوی ئەدەبی ئافرهت بەکار دەبریت. ئەمەیان ناساییە ئەگەر مەسەئەتیکی ئاڕەوای لەپشتیو نەبیت؛ ناتاساییە ئەگەر پۆشێرانی، ئەدیب و ناوادارانێ کورد بەگاری بێسە وەک ھەر دیارەبەکی تر کە لە کلتورێکی نێسەدا لە سیمیری پارک سالاریدا شەقڵی گرتووە، لە ئەدەبیدا، پەڕەوێ بکەن. باوک سالاری بۆنە لە ئەدەبدا زۆر نەگەرە بکەوێتە روو چونکە لەو بواردەدا مەزوق گەلێک کەسێ کلتورێ دەکەن کە چارەری گۆزانی باری کۆمەڵایەتیان لێدەکەن. ئەو باری کە لە سەر بناغەبەکی ناھەگەرانی پێشکەلکاری ھەق دروست بوو و دەچیت بەرێو.

ئەدەبی ئافرهت - بۆنە بەکەر دەبریت تا دیواریکی ھەمی لە نیوان قەلمی نووسەری پساو و نووسەری ژندا داینیت. گۆرایە قەلمی کەسان بەھێز، ھۆنەر و داھێنەر، قەلمی کەسێ تریشیان سۆزناک و لاواز. نایا راستە کە ئەبەرا تەبەدی سێکسی (ھەلاوردن) نەوێتەش بێشەرم بێت، قەلمی بەرێتووە، رۆشێرانی بەخاتە داوی خۆیو؟ نازانم کە رەختەگریکی راستگۆر دێتە گایو و دەوێتە دان بە رەھبەتی ژنیکی نووسەردا بێت؛ دەوێت بەرھەمی ژنیکی لەگەڵ ھی پساویکی بەراورد بکات؛ نەش ترست راستی بێت.

گەر روو بیری رۆژنامەکانی کوردستان

خۆکوشتنی ئافرهت لە رژیمی باوکسالاری کوردستان دا

سۆزان - لەندن

ھەلبەت نایب پرسیار بکەیت کە بۆچی ئافرهت خۆی دەکوژێت لە کۆمەڵگای دووگەسەرێ کوردەواریدا یان لە ھەر کۆمەڵگایەکی تری دووگەسەرێ سەر ئەم زەمیندا کە رژیمی باوکسالاری دەسلەتدارە. لەم رۆژەدا، دەسلەت لە باوکووە دەنێتێتووە بۆ کور و لەمیشووە بۆ دەچەکانی نەردوولەتیش، رەنگدانەوی رژیمی باوکسالاری، لە نێو یاسا نارێکەکانی دا بە تاشکرای پەڕەوێ دەکات.

لە نێو چارەبێوی خێزانیکی پەڕووە کراوی سەردەم و پەڕەو بە برگەکانی رژیمی باوکسالاری، کام ئافرهت توانیوەتی را و بۆچوونی سەرەخۆی خۆی دەربیریت لە سەر مەسەلەبەک کە تەنانت پەڕووەتی بە خێزانەکی خۆبەو ھەبیت. بەکەسەر کێشراوە بە نێو زاری داو لە گەوتت خراوە. براکە تەنانت ئەگەر بچووک تریش بێت لە خۆی، دەبێت لە ژێر فرەمانی دەرتەچیت راو بۆچوونەکانی لە گۆی بکەیت. لە بەر ئەوی توخمی نێزینە، دایک کە نو مانگ و نو رۆژ منداڵ لە نێو ھەناوی سۆزی دا ھەلەدەگریت و پەڕووەتی دەکات کە گەرە بوو سێرێ دووھە و شان بە شانی بارک فرەمان

دەکەرت لە پری ئەوی رژیمی سیاسی پێشکەوتووتر لە رژیمی پیش خۆی دەسلەت بەگرتە دەست. کۆمەڵێک روخساری تر دین ھەمان سیاسەتی پێشوو پەڕەو دەکەن. ھەمان نێزانی پێشووە درێژ بە پراکتیکە خۆناوێبەکانی و تیسووە بەناو نەخشیبەکانی دەدات. رژیمی بەعس رەگی نەمەسەتیکی پێشروشتی داگرتی. یارێ بەر رۆژاوە غەشپەرت پەرسەکانی نێرێ کوردستان رۆژ بە رۆژ زێتەر ئەو رەگە پتووەکەن بەلێشاوی پێشروشتی خۆیان ھێندە تر ئاوی دەدەن.

شۆرش بە واتایەکی سادە خۆلقانی نوێ دەگەنێت. پێشوە پەڕسین: نایا شۆرش کورد بۆچی یاسا نارێکەکانی بەعسی رێک نەکردووە؟ سەبارەت بە مەسەلە ئافرهت دەگەرێتووە سەرباسی یاساکانی داد. ھەمان یاسایە و ھەرگێزواوە لە عەربییووە بۆ کوردی. ئەگەر بڕایەک خوشکەکی خۆی یان باوکێک کچەکی خۆی بکوژیت، ھێج جۆرە سزایەکی یاسایی نادین، بەلکە دەستخۆشی لێدەکەن ھەر ئەوێتە بێت کە لە سەر مەسەلە شەرفە. لە ھەمان کاتدا، لەوانە ھەر باوکە کە یان کوردە کە چەندین مەسەلە پێشروشتی و داوێنپێسی کردبێت. من لەگەڵ پێشروشتی و فەسادی ئافرهت و پیاویدا نیم

کریم رەشید لەئەندەن

خەلکی کورد لەشەوژەنگی تاریکیدا خەمون بە ناشتیووە دەبێن.

بەلکە دەلێم: ناخۆ رێژی پساوی داوێنپێس، زۆرتەر یان ئافرهت. بۆچی لە ھەمان کاتیشدا ئەو خۆکە نادریت بە سەر پیاویشدا؟ بۆچی ئەو ئێشەو رەشەگۆزێتی ژنان کەداوی راپەڕین بەرامبەر بە ئافرهت دەکەرت بە ناوی پێشخەلای و جاسوسی یو، بەرامبەر، بە پیاو، خۆفرۆشەکان. مستشار و ئەوانی کە دەستی راستەقینەیان ھەموو لە مەسەلە ئەتقال و گرتووە سیاسەتێکی ناگرتی؟ نایا ئەمانە پێیان ئاوتریت بێ ئەخلاق؟ بۆچی دەبیت ناوی پێشخەلای و پێشروشت بە تەنیا بەرێشە پال ئافرهت؟ بۆچی دەبیت ھەر کەسی بەکەم کە ئافرهتە تاوانبار بێت ئەو کەسی دووم ئەوی داوێنپێسی لە گەڵ ئافرهتەکاندا دەکات ئاوی چی لێ دەنریت؟ تاوانی چی دەنریت پال؟ ئەوان تاوانی رەشەگۆزی ژنان دەکەن بەلام لەھەمان کاتدا ھەر خۆی خۆیان داوێنپێسی و پێشروشتیان لەگەڵدا دەکەن.

دەسەپنیت و دەچەرسێتووە. ئەگەر، خۆرا نەخووستە، کچیش بووێت ئەو لە بەکەم ساتی لە دایک بووێتووە پرسیار بۆ داواوە! کە ئافرهتێک خۆی دەکوژێت، ئەگەر پتووت لە زمان حالی دایک یان خەزم و کەسیووە راستی خۆکوشتنە بزانیت، مەحالە، چونکە ھەسوویان ھێز راستەقینەیی خۆکوشتنە دەشارنەو. لەوانەش، کەسیان بە ھێز خۆکوشتنەکی نەزان چونکە ھەر مەزوقە و کۆمەڵێک نەندیشی خۆی ھەبە کە بەرامبەرەکی ھستی پێ ناکات. راستە نێستا باروودەخی ئاوی و سیاسی لە کوردستاندا وای لە خەلک کردووە بە پیاو و ئافرهتووە بێر لە خۆکوشتن بکەنەو بەلام پێش ئەم باروودەخە تەبەتی یەو پێم وایە دواي تاوانبوونیشی خۆکوشتنی ئافرهت ھەر دەبێت چونکە حالی حازر گۆزانی روخساری مەزوقەکان جینگای گۆزانی بارو دۆخە سیاسیەکیان گرتووە؛ کە شۆرش بەرپا

پاشماوە پاشماوە پاشماوە پاشماوە پاشماوە پاشماوە پاشماوە

پاشماوەی قالەبانی

کوردەدا. ئەمە بۆ ئێمە زۆر بە پایەخە. من سەیری رۆژنامەبەکی گێچکە ناکەم، تا ئەم رادەیە، بە باوەری خۆم، سیاسەتی ئەمریکی و ئەوروپی لە پەڕووەندی خەلکی کوردە. ئەمە بۆ بەکەم جار لە میژوودا روو دەدات.

بەلام ئەمە کە و چۆن یاری دەری راگرتنی رووخاندنی دێھانە کوردەکان دەدات کە حالی حازرەو دەوامە؟

- یاری دەری نادات. لە فەلسەفین تا نێستاش ناتوانن رووخاندن رابگرن. ئەوان ئاوی دەکەن لە نیوان ئەم خەلکانەدا. من نالیم ئەمریکا دێتە لامی ئێمە و کوردستان نازاد دەکات. ئەمەم نەگۆتووە. بەلام باوەم وایە کە ئەم جۆرە، ئەم گۆزانی لە سیاسەتی

ئەمریکی دا گەلێک بە پایەخە بۆ ئێمە. من خەون ناییم پەووە کە ئەمریکا دێت، چەک و لەشکر دەنێریت، بۆ زۆگاری کوردستان، ئەمە روو نادات، بێ ئەقڵی بە. بەلام گۆزانە ھەردەم لەگەڵ ئەو حکومەتانە دا بوون کە جووکیان کردوون. ئەمەز گۆی لە ئێمە دەگرن. ئێمە دەتوانین ئەمە بەکار بەینین، باوەم وایە کە نامەکی ئۆجەلان گۆرانیکێ گۆرە دەکات. ھەموو لایەک پەسەندەتی و دەلێت لە جێ ی خۆیدا. بە ئەمریکایەکانم گۆت کە من پەڕووەدیم باشە لەگەڵ ئاوی دا و لەمەر چارەسەری سیاسەتی مەسەلە کوردە لەگەڵی دەدۆم. پێم گۆت لە پەڕووەندی ئێمە ئەمریکی و ئێمە پەرسانی بەرپا کە کە ریز لە پاسای ولاتانی ئەوروپا بەگرت؛ باوەم بە چارەسەری سیاسی بەبێت؛ باوەم بە چارەسەری دیموکراتیانە بەبێت. پێم یان گۆت، زۆر چاکە مستەر تالمانی، نێمەش لەو دەگەین. ھەرەھا لە پەڕووەندی

ئێمە کوردیش، چونکە گەر پ ک ک، بۆ نمونە، کارێکی لە قەلمەدرا و بە تێرۆرزم بکات، ھەموو لایەک دەلێن کورد تێرۆرزمیە. وێنە گەلێ کورد لە چاری وولاتە ئەوروپیەکاندا دەشێرنیت. لە بەر ئەو ھۆیە لە پەڕووەندی ئێمە.

بەلام ئەمریکی ئێمەش نێبە کە ھەردەم بە ولاتە ئەوروپیەکان پلێن 'بەلێ، چاکە'. ئەمریکانە کە ساف، واقع و داخووزەکان و تەنانت ھەلەکانی گەلێ کوردیان تێبەگەن. ئێمە [ئەمریکا و ئەوروپا] مافی تاوانبارکردنی تووکیانان ھەبە بە رژیمی تێرۆرزم. ئەگەر پ ک ک مافی دوو تا سێ کەس سوتاند لە دێبەکاندا، راستە ئەمە تێرۆرزم، بەلام ئەوی کە دەتوانیت ھەموو شارەکان بڕوخێنیت، ئەوانی کە ھزاران مەل دەروخێن، تێرۆرزم نین! زۆر سوپاس.

نهجای ووشه یه کتر . بر ژماره 2

10	9	8	7	6	5	4	3	2	1
ا	ب	پ	ت	ث	ج	ح	خ	د	ذ
ر	ز	س	ش	ص	ض	ط	ظ	ع	غ
ف	ق	ک	گ	ن	ی	ا	و	ه	و
ی	ا	و	ه	و	ا	و	ه	و	ا
ب	پ	ت	ث	ج	ح	خ	د	ذ	ر
ز	س	ش	ص	ض	ط	ظ	ع	غ	ف
ق	ک	گ	ن	ی	ا	و	ه	و	ا
ی	ا	و	ه	و	ا	و	ه	و	ا
ب	پ	ت	ث	ج	ح	خ	د	ذ	ر
ز	س	ش	ص	ض	ط	ظ	ع	غ	ف
ق	ک	گ	ن	ی	ا	و	ه	و	ا
ی	ا	و	ه	و	ا	و	ه	و	ا

خلای ژماره ۳ و ۴ بز جمال هارونی - میونخ - آلمانیا درچوو.

گوشه مندالان

ژینو کهمال محمد نهمین - کهلار

سوودهکانی فیروونی نیگار کیشان

کهریم رهشید - لهندن

کاتیک منداډ برهمی دستي خزی دپینت هست به کسایته خزی دهکات: مندالانیش همستیان گمورهیه. ونه کانیان زمانیکی تاییته بز دهرینی خونو کانیان قاموونیکی پر له مانان.

مندالان به سرورشت هونرمهندن. جلهوی هست و بیرمان بز شوزرگن با به هیل و رهنگ و قور، تد همستیان بخفته کار. ژینی نویش هر جارنیک ونه یان بز بلاو بکاتوه که دهستکردی مندالان خسویان بن. له روزنکی وکو ناهنگی نوروزدا پشانگانان بز بکتموره تگمر پشوانریت خلاتیش بکرنن. هرچنده تا نیشاش روزنامه نوسه کان رنگای هونرمهنده گموره کانیان نادن برهمیان بز بلاو کتموره. نو گوشه مندالان با گوشه یکی پمورهدهی بیت زیاتر لهوی ونهی فستوی مندالان بلاو ده کتموره. هر جارنیک باسینک لهسر کاری هونری مندالان بنوسریت له گمل کاری منالهکان له یک گوشه ا بن.

۱- فیروونی نیگار کیشان بز مندال وکو نوه وایه که سرورف براستی فیبری تماشا

ووشه یه کتر . بر 3

10	9	8	7	6	5	4	3	2	1
ا	ب	پ	ت	ث	ج	ح	خ	د	ذ
ر	ز	س	ش	ص	ض	ط	ظ	ع	غ
ف	ق	ک	گ	ن	ی	ا	و	ه	و
ی	ا	و	ه	و	ا	و	ه	و	ا
ب	پ	ت	ث	ج	ح	خ	د	ذ	ر
ز	س	ش	ص	ض	ط	ظ	ع	غ	ف
ق	ک	گ	ن	ی	ا	و	ه	و	ا
ی	ا	و	ه	و	ا	و	ه	و	ا
ب	پ	ت	ث	ج	ح	خ	د	ذ	ر
ز	س	ش	ص	ض	ط	ظ	ع	غ	ف
ق	ک	گ	ن	ی	ا	و	ه	و	ا
ی	ا	و	ه	و	ا	و	ه	و	ا

دارشینی ناراس سمعیده-آلمانیا

ناسوی:

۱- دانری شیری (نهی ره قیپ)، زبرک و بهره مند و لی ژان. ۲- له کوره واریدا چای تیا ده خورنجهوه، بز چون و پنشینار (پنجهوانه). ۳- نوتیه کی موسیقا (پ)، مهیدانیکی به ناوبانگی شاری معهاباد. ۴- سبو ژیان زور پیوسته، ننداسنکی گرنگی نش. ۵- به مانای تاملوی شونینک (پ)، پنجهوانه تاک. ۶- کسای کیسایی (CH3 COOH) ای هبه به کوردی (پ)، فرمانیک بز شلمسنی به کاردیت (شینیوه رابوردور). ۷- پاش ناوی گزوانی بنویکی به ناوبانگی پوزهلانی کوردشان. ۸- له نان و خواردنی کون و پیسوه دروست دهی. کارنکی پیروز و سرورانه مالنیک دهیدا به سالانی هزار و دست کوروت. ۹- له ژماره کان (پ)، سنگردانان بز دوژمن به نهینی. ۱۰- له کوردی دا بز کسای دوهی تاک به کار دی، پدماهینری نایی کونی کورد و نیرانی بهکان (پ).

شاقوولی:

۱- بو نیشی همیر به کاردی (پ)، نغمسره ونه باران دهباری له بهعاران (پ). ۲- بهسانای پشکه بز منالی ساوا، خواردنهویدیه کی میلی به له کوردهواریدا. ۳- دوو بیت له (برد)، به کومل راکردن و هلاثر (پ). ۴- بهسانای شاخ و کینو (پ)، ماده بک بز قاپ و قاچاق دروست کردن به کاردی. ۵- له پشکان (له کوردهواریدا زیاتر له لادی کان باوه)، به مانای بزوتتوه و خبیات (پ). ۶- دوو پیستی (لال)، بز وصف (جلی پارچه بووا). ۷- له رهنگهکان، دوو پیستی (ژیر)، دوو پیستی (برد). ۸- به مانای جاش و نوکمر. ۹- بز گله ستر و بز و مانگا به کاردی (پ)، به مانای سزوه کردن و ستر کردنیک نویست و شمرخواز. ۱۰- جیل و برنگ و دهزگار تاقسی بوک له شایی کوردهواریدا (پ)، به مانای دهباریه کی مسون بان نوقیانوس (پ).

مانگهکانی ساډ

باغل هیوا سرهنگ - هولندا

نهی مندالانی کوردهستان چاک دهژانن: بهار هارین پایز زستان بهلام نایا تو دهژانی؟ ناوی کوردی مانگهکانی. گمر نازانی... گوی بگره لیم با پیست بلیم: سی مانگهکانی وهرزی بهعار

دهزی جوانی و سوزی و گولزار

پاش بزانه! خاکه لیوه و بانمهر و جزهردانه سی مانگهکانی وهرزی هارین پوشپهر، گهلاویژ، خیرمانانه نینجا مانگهکانی پایز رهزیمر، خیزه لور، سرماوهز کاتی پیگهینی رزو وهرزی هلهوهرینی گهلاوی درختانه هرسی مانگهکانی زستانیش بهفرانبار و ری بهندان و رشمهیه وهرزی سرما او بهفرو کپوه و زریانه

ژینی نوی خوشحاله به بلاوکردنوهی ونهی مندالهکانتان

شمن - کانی - کهنار ناری دین

پهيام - پایان - هولندا

رهنو ناسو - لهندن

فهرح - شهلا خالد میرزا - لهندن

نازیلا - نازاد رهحمان - سهقر

محمدمد کهمال - کهلار

کریف - یاد هیوا سرهنگ - هولندا

ستوننی سه ریست

شکره علی - سوید

که په یکه مریک د هینم پیش نووی
سه بری تاجی سر، روو تیبی
سرمایزی سرشان ششیری لمدی
خاوه نه گمی بکم و بزانه چنده ریفتی
بالنده بان پیسویه، سه کسوی ژیر
په بکه رکه سرنجم راده کینشت. گمر
په بکه ری شاعریک بان هونرمه نندیک
بیت، زور بایخی پی نادم، چونکه
ده زمان زور بده گسمن په بکه ری نمان
داده گسرنیت و په بکه ری تری ده خرنه
چی، نمانوی چی گسرنی ده گسمن
زیاتریادشا، مهلیک، سرزک
کومار، سرزک حزب، سرکرده و
دهسه لانداره سیاسیگانن.
سرنج ددهم تا بزانه سه کسوه وا
بنیات نراوه که له روژی خرنیدا به
ناسانی و بهی زهره په بکه ری کسوی
لیوه فریفریته خواره.
نایا جنگای په بکه ری نویه کسوی لاسر
دهینتوه؟
نایا نو شوننهی سه کسوه تیادا
دروستکراوه، جینگای عشا ماتیک
وهک گلهای دار زور تیدا دهینتوه؟
پاشان، دوی نووی که په بکه ری که

سری ددرینه خواره، چی به سر
دیت و چاره نوری به کوی ده گات؟
نایا به دهری په بکه ری شاهنشای
شیران دهینت؟ شاهنشا له
گسرنی پانکی تاران دا ورد و خاش
کراو تنیا جورته جزمه دره رکه به
سه لامتی دهرچون، نیست له بری
خودی خاوه شکو له بهر ده رگای کونه
کسوه کسوی خرنیدا (که کراوه به
موزه خانه) قنچ و قیت جوت کراون.
نایاوه کسوه کسوی لینین
دهفرزشریت به نه نیک خان به کسوی
نمیریکی؟

داخسوه که په بکه ری به پششا
کوتروه کسوی ننور خواجای نعلانیای
لیدیت که سه سرشاشی
سه لغزینو له کانی جیهاندا نیشاندرا
ته پی پیسای کرابوه سردهمی بان
وهک په بکه ری کسوی سمدام حسین
دهدرینه بهر نار پی، چی و گسولله
تزیی دهیابه.

ستاسلاف لیسی (1909 -
1966) نووسری ناوداری پولونی له
"تندیشه تالوسکاوه کاندان" به نوموه
دهلیت: "که په بکه ری دهروخین،
سه کوزکایان بهیندوه، چونکه همیشه
پوستان پیمان دهینتوه."
هاورینه کسوه دپووت "له نوویا
په بکه ری کونه پاشا و سرزک کانیان
لانایان، نا نورسته گان ونشی له بهر دا
بگرن: نلکه سرلیسه کسوه لاسر
په بکه ری کسوی بهر سه کوزکایاندا بخونه
و بهد مسی پکن، سه گه کانیان
پینیدا هلمسین. پاشان دهیگوت:
"گمر له ولانی نینسدا لهو جوره
په بکه ریانه همین، بان هتیسوی له
بهره سندا تار ده کسریت بان
بهره لستکارانی روژی له پششوه
گولله باران ده کسریت."
دهیا بروخین سه کوزکان. دیا نه هیلین
هر له سره تاره سه کوزکان
دروستیکرن.
دیاره گمر سه کوزکان تپوه نه ناچار
دهین په بکه ری سریران بروخینین و
نه په بکه ری تریان بهینه چی.

راگویزانی
بالنده کانی عیراق
بو کوهیت

له سه رته تای مانگی نوکه مبهردا، چند
به لکه به کسوی نوی له نه جسامی
وشکر د نهوی زولکاهه کانی باشوری
عیراق دا دهرکوت.
بو زاناکانی بهرینانیا دهرکوت که
نور بالندهمی له نو ناوچانه دا ده ژین
که ده کسویته نینوان روویاری دجله و
فراتموه (روویاره کسوی 6 هزار میل
چوارگوشه به)، شوننی ژیانی خویان
جینده هیلن و بهر وه کوهیت ره دوه کسمن.
هوکاری نم دیارده به وشک کرد نهوی
زولکاهه کانی عیراق که له هشتاکانوه
دهستی پیکردوه له لایهن حکومتی
سداموه.
پروفیسور چارلس بلیتر، مامزستایه
له زانکوی کوهیت، گسوتی که
چندین جسر لم بالندهمی شوننی
ژیانی خویان چی هینشتروه له
نارچه به کسوی ناری کوهیت
نیشته جینون. هر وه گسوتی که
نم ره به کسمین به لکه به دهریاری
زوره ملی کسوه کردنی بالنده کانی
عیراق له ژیر سیاسی و وشک
کرد نهوی زولکاهه کاندان.

شیلان پایه زیدی - لاندن

خه بات عارف - سوید

بینین

بالندهی ته نهایی
له رووناکیی نیو چاوانت
ده خواته وه و
خه ونه کانت له بناری دووولی و
ترس و کومان
به چی دینتی.
ناوومیدیت: گریکه و له نیو
دهسته ره شه کانی پرواوه هل
دهکا،
سیمات له مهرگ ده گریت و
بیناییت دهکا به سووتوو.
دل شکتیزاوه که له نیو
نازاره کانی خویدا کر ده گریت و
ته نهاییش ده بیته هاو ده می
روچی شکست و نه سره وتووت.
دهست له ژیه کانی ناخت ددهی
رهنگی ونبوونی خاکتیکی ویرانه
پیش چاوانت داد گریت و
دهنگی هل دیرانی ره وه نه سپتیکی
سپیت دیته بهر گوی.

دهینیت:
منالیک ده گریته وه و
دهینت به تونکی ناوی پیروز.
دایکتیک له دیواری سه مینه وه دا
ون ده بی.
دهست له ژیه کانی ناخت
ددهیت و
ناووموون ده کسیت به نیشتمانی
ترس،
نیشتمانیش: گولدانیکتی له ت
له ته و
که رووی ناووموونیکتی نه به دیی
لینیشتوه.
تارای گومان
به سر رووخسار تا هل ددهی،
گولتیکی سوور له قزی رهشی
ته نهایی
دهکسپته وه و سیمای خونه
سه وه کانتی

1995/10/5

ژینی نوی
له روژنامه گهری
نه وروپی دا

کارگتوانی ژینی نوی

که روژنامه به کسوی نووی به
نریکمی نیودولار ده کسین سرمان
ده سورمیت، له خومان دهرسین،
نم همسور لایرانه بهم رازاوه به
چون نممنده همرزانه. هلیت، که
بلاو کراوهی ژینی نوی - یش داوای
دووقساتی ترخی روژنامه به کسوی
نووی ده کات، هقی خومانه به
گرانی بزاین.
دو جودایی گوره له نینوان ژینی
نوی و روژنامه نووی به کسوی ده
ژینی نوی وهک روژنامه
نووی به کسوی کسین
خونریکی نییه. کورد نابووری و
نیداره کسوه لایته نییه که
لایره کسوی ژینی نوی پر بکاتوه
له پروپاگندهی گرانبه ها.
وا نه بیت که ژماره کسورده له
نووی و نممیرکادا کسوه بیت -
نمخیر. تنیا له شاریکی گچکی
وهکو روژنامه هوننده دا 1500
کسورده هیه. جا دهینت ژماره
کسورده له شاران و کسولنده،
پاریس، نممستردام، بوتهمری و
بهرین چندین؟ راستی کسوی
نریکمی 2 ملیون کسورده
روژمه لات و باشور له همنده ران،
که ده توان سکریتی نیلامی،
ژینی نوی ی پی دنوسورین،
بخوننده.
که براته گمر ژماره کسورده ناوارده
نممنده زور بن، ژینی نوی هقی
نیه هیچ گسورگرفتیکی دارایی
هینت، نا، هاو کسینه که نممنده
ناسان نی به. نه گمر نیوی ژماره
کسورده روژنامه ژینی نوی
بکریابه، گسورگرفتی دارایی زور
کم ده بو. ناشوانین بلینین که
کسورده همنده ران روژنیمیر نین -
هرگیز، به لکو زورهی کسورده
ناواره روژنیمیر.
جا هیوادارین هر نممرو بان
یارمه ته که نیشتمانی
ژماره به کسورده له دوستی
دهداته دهست. نم راگه باننده بو
توی خوننده - له خوتوه دهست
پنیکه. سانگی به بهک پاوهند
ژینی نوی بهر دوام ده کسیت بو
خزمتی کلتوری کورد.
خو نه گمر رنکخراونیکتی کسورده
بان کسینیکتی دهست زوره،
ده توانیت ژینی نوی به فروشیت،
تکایه په یوه ندمسان پیسوه بکه تا
چمند ژماره پیسوسته بو ت
بنیرین.
تنیا به کسوه که ژینی نوی - ت
همسور مانگیک به دهست ده گات.

ناونیشان: I K M
PO BOX 3044
Sudbury
Suffolk CO10 0FG
U.K.
Tel: 01 787 378 588

ژینی نوی
ناوه لایه بو روژنیمیری کوردهی قه له م - نه ترس.
له رووی دارایی وه تنیا پشتی به نیویه - کومه کی بکه
حسابی بانک:
NatWest Bank, 32 Market Hill Road, Sudbury, Suffolk CO10 6EW
IKM, AC No: 52 65 13 47
Sort Code: 60-21-03
دهسته بهک له روژنیمیری کورد له کوردستان و دهر وه به ریوهی دهین.
سهرنووسهر: ریوار هفتاج